

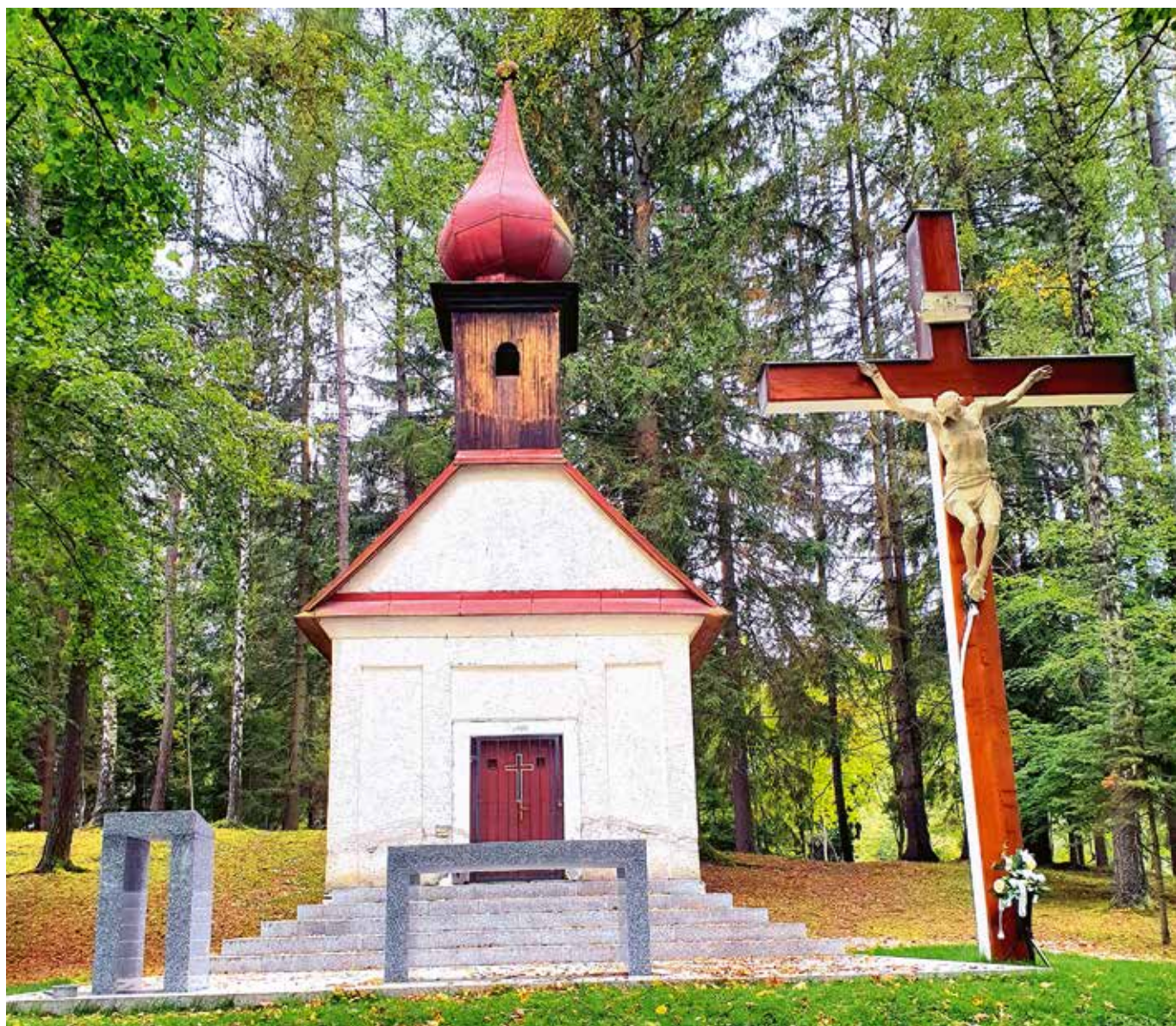
Zákamenčan

Do každej rodiny v Zákamennom

Občasník obce Zákamenné

Október 2021 Vychádza bezplatne od apríla 2003

Číslo 2/2021

Štyristo rokov kalvárie v Zákamennom

„Kalvárie a krížové cesty, ktorými je posiatá i naša krajina, hovoria o našom živote a o živote generácií pred nami. Nie sú len pamiatkou a už vôbec nie len umeleckou. Sú mostom medzi životom tých, čo kráčali svojimi kalváriami a krížovými cestami, a nami, čo sme tiež na ceste...“

Mons. Marián Gavenda

Dedina Zákamenné bola založená vo sviatok sv. Jakuba roku 1615. Zakladaciu listinu vydal oravský župan a zemepán Juraj Turzo na svojom zámku v Bytči. Prvým osadníkom pod vedením

lokátorov Pavla Breznického a Juraja Reguliho udelil lehotu 16 rokov na vybudovanie dediny. V tom čase vrcholila reformácia na Orave a Turzovci ju podporovali a šíрили. Katolícki kňazi mohli

priať protestantské luteránske vierovyznanie alebo museli odísť. Protestantské hnutie rozdelilo ľudí. Obdobie krutosti, násilnosti, ničivých konfliktov v podobe

Pokračovanie s. 2

Štyristo rokov kalvárie v Zákamennom

Dokončenie – s. 1

náboženskej a mocenskej vojny trvalo na Orave takmer 150 rokov. Vyžiadalo si stovky ľudských životov.

Zákamenné patrilo do farnosti v Lokci, ktorú mali evanjelickí kňazi v rokoch 1595 – 1672.

Rímsko-katolícki veriaci zo Zákamenného nemali svojho kňaza ani kostol, lebo zemepán nedovolil jeho výstavbu. V obci si stavali kríže a kaplnky. Väčšina Zákamenčanov ostala verná rímsko-katolíckemu vierovyznaniu svojich predkov.

Rehoľníci z iných krajov vysluhovali sväte omše a obrady tajne v súkromných domoch, v prírode pod holým nebom, **na kopci pri kríži, ktorý starí Zákamenčania nazvali Kalvária.**

Najstaršie drevené kríže a kaplnky sa nezachovali, neodolali dažďom, vetrom, mrazom a požiarom. Keď ich zničili živly, veriaci postavili nové kríže.

Rímskokatolícki veriaci zo Zákamenného patrili do novozriadenej rímskokatolíckej farnosti v Rabčiciach v rokoch 1655 – 1672 a od roku 1672 do rímskokatolíckej farnosti v Lokci.

Zákamenčania vybudovali prvý drevený rímskokatolícky kostol v dedine v roku 1708.

Nasledujúce desaťročia usilovali o založenie rímskokatolíckej farnosti v obci.

V júni roku 1739 vypukla cholera v obciach Lokčianskeho farského obvodu. V priebehu piatich mesiacov zomrelo vyše 1000 obyvateľov, medzi nimi aj lokčiansky farár Mikuláš Sadecký. Veriaci ostali bez svojho duchovného. Cirkevný vizitátor im vtedy sľúbil prideliť kňaza.

Prosbu veriacich odporučil oravský župan gróf Juraj Erdödy v roku 1746. Ostrihomské arcibiskupstvo rozhodlo o zriadení

rímsko-katolíckej farnosti v Zákamennom v roku 1748. Do tejto farnosti patrila aj Erdútka (Oravská Lesná) v rokoch 1748 – 1787.

Zákamenčania pod vedením svojich duchovných stavali v obci kríže a pred kostolom kaplnku k úcte sv. Jána Nepomuckého. Na kopci Kalvária vybudovali krížovú cestu v podobe 14 kaplniek v roku 1862 za pôsobenia pána farára Juraja Ondriša (1849 – 1893). Pripomínali 14 zastavení odsúdeného Ježiša Nazaretského na ceste, nesúceho na pleciah nadrozmerný kríž, na ktorý ho ukrižovali na vrchu Golgota. Jedno zastavenie bolo zobrazené v jednej kaplnke.

Pôvodné obrazy zastavení sa nezachovali.

Pri renovácii v roku 1931 boli nahradené novými reliéfmi.

Kaplnky sú rozmiestnené cikcakovito po oboch stranách chodníka.

Krížová cesta sa končí na návrší krížom, väčšou kaplnkou s cibulovitou vežičkou a dvomi menšími kaplnkami.

Ústredná kaplnka Nanebovzatia Panny Márie bola vybudovaná ako obdĺžniková stavba, ktorá má podkovitý pôdorys. Má drevenú zvonnicu. V roku 1925 do nej nainštalovali zvon z Boriec pri Husoviciach.

Vedľa ústrednej kaplnky sú dve menšie.

V jednej je Boží hrob, druhá je kaplnka sv. Heleny, postavená v roku 1878.

Veriaci zasadili lipu malolistú neďaleko zasvätenej kaplnky Panny Márie.

Ľudia verili, že tento strom uzdravuje a odvracia ničivú silu bleskov.

Lipa je symbol Slovanov, patrí medzi uctievané stromy, súvisí s kresťanskou mariánskou tradíciou. Od dávnych čias bola symbolom lásky, ochrany, urovnávala medziľudské vzťahy.

Keď sa dve rozhádané strany udobrili, zasadili lipu, aby strážila a chránila ich mier.

Pod lipami sa konali pobožnosti, preto v jej blízkosti postavili kríž.

Kalvária v Zákamennom sa stala pútnickým miestom Spišskej diecézy, ktoré pripomína veľkosť a večnosť života.

Procesie sa konali vo sviatok Nanebovzatia Panny Márie každoročne.

Veriaci čerpali silu v modlitbách a náboženských piesňach.

Zákamenčania opravili kaplnky krížovej cesty na podnet spišského biskupa Jána Vojtaššáka, rodáka zo Zákamenného, v roku 1931, po sedemdesiatich rokoch.

Pri príležitosti blížiaceho sa stého výročia krížovej cesty na Kalváriu zrenovovali všetky kaplnky v roku 1961.

Správca farnosti profesor Peter Makoš (1964 – 1970) vyzval veriacich, aby sa na hlavnú procesiu na Kalváriu v roku 1965 obliekli do sviatočných zákamenských krojov. Jeho výzvu poslúchlo 80 veriacich a v obci vznikla nová tradícia.

V roku 1986 vybudovali betónové pódium s trvalou mensou a osadili 7 m vysoký betónový kríž pred hlavnou kaplnkou.

Kaplnky krížovej cesty opäť reštaurovali v roku 1989.

Kalvárie a krížové cesty na Slovensku sa stavali od 17. storočia. Dodnes sa ich zachovalo vyše dvesto.

Zákamenská Kalvária patrí medzi 10 najkrajších a v tejto desiatke je na 5. mieste. Je jedinečná, svojrázna a špecifická.

V súčasnosti ju navštevujú veriaci nielen zo Slovenska ale aj zo zahraničia a turisti. Slávnosť Nanebovzatia Panny

Márie v roku 1988 sa slúžila na Kalvárii a zúčastnilo sa jej vyše 10 tisíc pútnikov.

Odpustové sväté omše na Kalvárii sa konali v nasledujúcich rokoch.

Kalvária je duchovným miestom pokoja a oddychu.

V človeku vyvoláva emócie – pokoru, úctu a radosť.

Zákamenská kalvária má 159 rokov a je súčasťou pamiatkového fondu kultúrneho bohatstva a dedičstva Slovenska.

PhDr. Soňa Maťugová

AKÉ JE DOBRÉ OSLAVOVAŤ TEBA, PANE

Slovami žalmu 92 chcem vyjadriť dojmy z tohtoročnej spomienky na Božieho sluhu biskupa Jána Vojaššáka. Sobota 7. augusta 2021 sa niesla v znamení krásneho počasia, ale aj veľkej ochoty vás veriacich Zákamenčanov. Veľmi si to vážim a oceňujem to!

Bol som milo prekvapený akým sme už zohratým tímom pri organizácii pamätného dňa biskupa Vojaššáka, ktorý privítal pútnikov zo Spišskej diecézy a mnohých hostí. Záujem vedenia a všetkých pracovníkov Obecného úradu, mnohých dobrovoľníkov zo strany veriacich, našich podnikateľov a samozrejme dôchodcov, bez ktorých by to už nebolo ono, ako aj mládeže z farnosti, vytvoril príjemnú atmosféru. Hoci práce bolo veľa, vykonalí sme ju s radosťou a nevídanou ľahkosťou. A to bolo cítiť počas celej slávnosti.

A všimli si to všetci. Biskupi, kňazi aj pútnici sa tu cítili príjemne. „Tak uvoľnene a domácky,“ poznamenal

postulátor kauzy blahorečenia Peter Jurčaga. „Ten záujem a nadšenie ľudí je jedinečný a veľmi posilňuje všetkých, ktorí na procese blahorečenia pracujú,“ dodal. Neraz sa stretnú s pochybnosťami, nepochopením a útokmi na biskupa Vojaššáka. Veď niektoré boli nedávno medializované s cieľom znechutiť najmä tých, ktorí za jeho blahorečenie ešte stoja a neúnavne sa modlia. Tak ako niekomu prekážal v minulosti, prekáža aj dnes. Ale biskupovi Jánovi to neuškodí, on si svoje odtrpel a v nebi je Láska. My sme tí, ktorých to zasahuje a všetko čo sa okolo biskupa deje aj formuje.

Pokračovanie s. 4

AKÉ JE DOBRÉ OSLAVOVAŤ TEBA, PANE

Dokončenie – s. 3

Stretnutie v Zákamennom prevrátilo misky váh pohľadu na jeho osobnosť na pozitívnu stranu. Tak ako každý rok. A to je oveľa viac ako jednostranné, neustále opakované útoky, dávno historicky vyvrátené tvrdenia. Pretože živá úcta Božieho ľudu, nás domácich a ostatných sa nedá nacvičiť ani prikázať. Ide zo srdca, viery a neba.

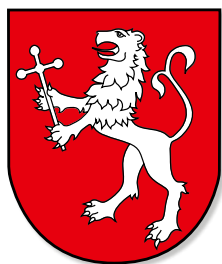
A toto sme všetci zažili v Zákamennom pri tohtoročnom Pamätnom dni smrti biskupa Vojtaššáka. Načerpajme duchovnú silu a nádej do ďalších dní a povzbudení jeho životným príkladom

konajme dobro. Nenechajme sa zlomiť nespokojnosťou a negativizmom.

Ďakujem vám všetkým!
Cyril Hamrák, farár

Z rokovaní obecného zastupiteľstva

Obec sa postupne snaží vysporiadať pozemky pod verejnoprospešnými stavbami, ktoré obci ešte nepatria.

Poslanci OZ schválili odkúpenie pozemkov po prístupovou cestou na Kamennej ulici. Taktiež schválili prenájom pozemku pod autobusovou zastávkou na Nižnom konci a odkúpenie pozemku pod autobusovou zastávkou na Hlavnej ulici pri Rolníckom družstve.

Ďalej schválili zámenu pozemkov pod pumptrackovou dráhou v športovom areáli za pozemok pod Kalváriou.

Pre skvalitnenie služieb obecné zastupiteľstvo schválilo prenájom pozemku na námestí za účelom umiestnenia dočasnej stavby „Kaviareň u Maxa“, ktorá bude zhotovená z lodného kontajnera.

Starosta informoval o tom, že sa začala realizovať obnova Kalvárie,

Zasadnutia obecného zastupiteľstva (OZ) sa konali 30. 4. 2021, 25. 6. 2021 a 27. 8. 2021. Kompletne zápisnice a videozáznamy zo zasadnutí OZ nájdete na webovej stránke obce.

víťazom verejného obstarávania sa stala fa. Rajniak Bau, s.r.o. zo Sihelného, ktorí všetky práce komunikujú s pamiatkovým úradom. Celkovo by sa táto obnova mala zrealizovať do 15. 10. 2021.

Vybudovalo sa detské ihrisko na pozemku v športovom areáli vedľa pumptrackovej dráhy.

Obec má rozbehnutý projekt ďalšieho detského ihriska pre občanov Ulice Vrchná Mrzáčka. Podmienkou projektu bolo osadiť 3 inkluzívne prvky pre občanov so zdravotným postihnutím, obec bola úspešná a získala peniaze z dotácie cez Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny, momentálne

sa pripravuje projekt tohto ihriska s osadením jednotlivých prvkov.

Detské ihrisko v športovom areáli v Oraviciach.

Na návrh sociálnej, bytovej a zdravotnej komisie obecné zastupiteľstvo schválilo udelenie ocenenia a príspevkov za mnohonásobné darovanie krvi pre našich občanov:

- čestné uznanie držiteľovi Kňazovického medaily: pán Pavol Kolen,
- a držiteľom Diamantovej plakety: pán Bohumil Čič, pani Magdaléna Kovalová, pán Milan Grofčík, pán Peter Čič a pán Ján Koval.

Pre prvákov ZŠ schválili príspevok vo forme balíčka na celý školský rok – nákup zošitov a pomôcok potrebných na celý 1. ročník.

Riaditeľ školy Mgr. Pavol Demko predstavil poslancom výstup zo stretnutia komisie športu ohľadom zriadenia športovej triedy.

Dotazníkový prieskum záujmu rodičov a žiakov o zriadenie športových tried, z 84 oslovených sa vrátilo 67 dotazníkov s výsledkom: záujem o futbal - 16 žiakov, o florbal - 11 žiakov, iné športy - 10 žiakov (bedminton 4, vybíjaná 3, atletika 2, gymnastika 1), bez záujmu - 30 žiakov.

Prieskum zistil, že by bolo možné zriadiť športovú triedu so zameraním na futbal a florbal.

Priestorové podmienky sú však nevyhnutným základom na to, aby mohli športové triedy fungovať kontinuálne a nie sporadicky, čo pri súčasnej vyťažnosti našej telocvične nie je možné splniť.

Milan Grofčík – Diamantová plaketa

obce, aby boli v súlade s platnou legislatívou.

Z toho dôvodu boli prijaté Všeobecne záväzné nariadenia obce (VZN):
VZN č. 3/2021 o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území obce Zákamenné

VZN č. 4/2021 o vymedzení okruhu osôb oprávnených na poskytnutie sociálneho bývania v nájomnom byte vo vlastníctve obce Zákamenné z dôvodov hodných osobitného zreteľa

VZN č. 5/2021 o určení spádovej materskej školy zriadenej obcou

VZN č. 6/2021 o určení výšky príspevku v MŠ a školských zariadeniach zriadených obcou Zákamenné.

Ďalej boli prijaté Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce Zákamenné a Zásady hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami obce Zákamenné s účinnosťou od 1. 9. 2021. Taktiež bol spracovaný a schválený nový Štatút obce Zákamenné.

Obec pripravila projekt „Rozšírenie kapacít materskej školy v obci“, ktorý bol podaný v rámci výzvy IROP-PO2-SC221-2021-67, ktorého ciele sú v súlade s platným územným plánom obce a platným programom rozvoja obce.

V lokalite Zásihlie už prebieha nová bytová výstavba, momentálne sa pripravuje zmluva k realizácii rozšírenia kanalizácie v tejto časti, koncom septembra sa začne s realizáciou.

V Zákamennom nám pribudlo nové dopravné značenie, ktoré sa nachádza pred zbernými surovinami Monso, pri základnej škole a pri zdravotnom stredisku

Časť nového oplotenia pri starom cintoríne, ktorí postavili pracovníci sociálneho podniku

Vzhľadom k uvedenému navrhli projekt zriadenia športovej triedy dočasne pozastaviť, kým sa táto otázka nevyrieši.

Obec začala postupne prepracovávať vnútorné smernice a nariadenia

Vážení spoluobčania,

leto sa nám skončilo a pomaly sa zakráda jeseň sprevádzaná odkvitajúcimi lúkami, zberom úrody a pestrými farbami. Žiaci oprášili školské tašky a pevne veríme, že sa za školskými lavicami ohrejú čo najdlhšie.

Dovoľte mi v krátkosti zhrnúť, čo sa nám v obci podarilo zrealizovať a čo v najbližšej dobe chystáme. Teší ma, že sa nám po dlhšej dobe podarilo v spolupráci s dobrovoľníkmi a obecnými zložkami zorganizovať viaceré kultúrne a športové akcie. V športovom areáli sme vybudovali detské ihrisko, ktoré je spolufinancované zo zdrojov MAS (Miestna akčná skupina Biela Orava). Postupne by sme chceli vybudovať detské ihrisko v každej časti obce vytvoriť pre rodiny s deťmi priestor na trávenie spoločných chvíľ. Budúci rok pokračujeme výstavbou detského ihriska z agátového dreva na Vrchnej mrzačke, na ktoré sme dostali z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny príspevok 50 000 eur. Aktuálne prebieha obnova Pamätníka padlých hrdinov v Zákamennom pri základnej škole, ktorý spolufinancujeme. Z Úradu vlády sme dostali dotáciu 6 200 eur. Pokračujeme v zvyšovaní bezpečnosti pre chodcov v našej obci. Vybudovali sme moderné, osvetlené prechody pre chodcov so svetelnou signalizáciou na všetkých miestach, kde to bolo potrebné a možné. Po dobudovaní chodníkov a spevnených plôch pribudnú prechody pre chodcov aj v ďalších častiach našej obce. Aktuálne prebieha druhá etapa výstavby

Pavol Koleň – Kňazovického medaila

chodníka Farský briežok. Na jar by sme chceli pokračovať s výstavbou chodníka na Poriečí, ktorý je v tejto časti veľmi potrebný. V najbližšej dobe bude vydané stavebné povolenie a vysúťažnený dodávateľ stavby. Aktuálne prebieha obnova 14 kaplniek a obetného priestoru na kalvárii. Projekt je spolufinancovaný z európskych zdrojov a realizujeme ho v spolupráci s poľskou gminou Ujsoly a obcou Oravská Lesná. Registrovaný sociálny podnik Zákamenské služby s.r.o. zrekonštruoval

Prerobený byt na zdravotnom stredisku

Pracovníci sociálneho podniku Záka-
menné urobili podklad pre autobusovú
zastávku Babinec a zastávku Vyšný
koniec – pri Vajákovi

byt v budove zdravotného strediska, zrealizoval časť oplatenia starého cintorína a aktuálne bude realizovať oplatenie záchytu prameňov vodojemu na Vyšnom konci. Tešíme sa aj zo záujmu dobrovoľníkov, ktorí sa podieľajú na skrášľovaní miest v našej obci. Určite ste si všimli nádhernú lúku pestrých kvetov pod morovým cintorínom v babinci, ktorá bola ich dielom (viď foto) a momentálne pripravujú zrubový altánok, ktorý bude slúžiť nám všetkým na posedenia s blízkymi. Ako najväčšia oravská obec neustále rastieme a obyvatelia pribúdajú. S tým je spojené budovanie nových miestnych komunikácií a inžinierskych sietí. Neustále sa snažíme stretávať a rokovať s majiteľmi pozemkov, ktorí v budúcnosti plánujú výstavbu rodinných domov, aby spoločne so svojimi susedmi vytvorili nové usporiadanie úzkych parciel a pripravili tak pozemky s miestnymi komunikáciami vhodné na plánovanú výstavbu.

Jeden z siedmich priechodov pre chodcov, ktoré tento rok vznikli v našej obci

Nový chodník na Ulici Farský briežok.

Milí spoluobčania, prajem Vám, aby ste prežili prichádzajúce jesenné dni plné optimizmu, nádeje a zdravia medzi svojimi najbližšími.

Mgr. Peter Klimčík, starosta obce

PL-SK

Interreg
Poľsko-Slovensko

Európsky fond regionálneho rozvoja

EURÓPSKA ÚNIA

Obec Zákamenné je spolu-realizátorom projektu s názvom: „Komplexná ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva priamo v PL-SK pohraničí“, v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020, ktorý je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Vedúci partner: Obec Oravská Lesná

Partneri projektu: Powiat Zywiecki, Obec Zákamenné

Kód projektu: PLSK.01.01.00-SK-0155/17

Hlavný cieľ projektu: Komplexnými aktivitami projektu ochraňovať, propagovať a rozvíjať prírodné a kultúrne dedičstvo nášho PL-SK regiónu

Stručný opis projektu:

Identifikovanými problémami pohraničia sú nízka úroveň zachovávaní kultúrneho a prírodného dedičstva, jeho nedostatočná propagácia, nízka úroveň atraktivity regiónu z pohľadu príležitostí pre jeho spoznanie, trávenia voľného času spoznávaním dedičstva, integrácia pohraničného regiónu do jedného celku.

V rámci projektu sa preto zmodernizujú úseky medzinárodnej cyklotrasy v Poľsku i na Slovensku (vytvoria sa samostatné cyklochodníky v rámci medzinárodného koridoru), v Oravskej Lesnej sa vytvorí expozícia prírodného a kultúrneho dedičstva, vybudujeme tu informačnú kanceláriu.

V obci Zákamenné dôjde k renovácii historickej kultúrnej pamiatky (Kalvária Zákamenné).

V rámci realizácie vytvoríme web stránku o cezhraničných trasách, u partnerov osadíme informačné tabule o prírodnom a kultúrnom dedičstve, na ktorých sa budú nachádzať QR kódy použiteľné pre mobilné komunikačné zariadenia (tablety, smartfony...).

Lesník Pavol Dendys dostal ocenenie za záchranu smrekových lesov a vzácneho hlucháňa

Slovensko pozná meno ďalšieho priekopníka, ktorý sa svojou dlhoročnou praktickou prácou významne zasadil o rozvoj pri uplatňovaní postupov prírody blízkeho hospodárenia v lesoch.

Minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Ján Mičovský, spolu s dekanom Lesníckej fakulty Marekom Fabrikom sa v piatok 7. 5. 2021 zúčastnili udeľovania Ceny prof. Štefana Korpela, ktorú od roku 2018 udeľuje Lesnícka fakulta Technickej univerzity vo Zvolene. Laureátom tohtoročnej ceny je Pavol Dendys, absolvent lesníckej fakulty, ktorý počas viac ako tridsaťročnej praxe dosiahol nasledovania hodný úspech. Uplatňovaním zásad PBHL na území Lesnej správy Paráč zastavil rozpad smrečín, čím zachoval priaznivé biotopy Hlucháňa hôrneho.

Pre aktuálnu situáciu sa udeľovanie uskutočnilo priamo v teréne spadajúcom pod územie lesnej správy, na ktorej zvolený laureát pre rok 2021 pracuje a ktorý vzišiel z tajného hlasovania Kuratória LF TU Zvolen uskuutočneného koncom marca. Minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Ján Mičovský, spolu s dekanom Lesníckej fakulty Marekom Fabrikom ocenili Pavla Dendysa za mimoriadny prínos v pestovaní smrekových porastov v nadväznosti na prírode blízke obhospodarovanie lesov v lokalite s významným a zachovalým prirodzeným výskytom Hlucháňa hôrneho. „Ľudí, ktorí milujú svoju profesiu, sú v nej odborníkmi, svoje pracovné povinnosti povyšujú na niečo, čo ďaleko viac presahuje len zamestnanie a zároveň majú srdce na správnom mieste nikdy nie je dostatok. Pavol Dendys je práve jedným z takýchto výnimočných

osobnosti a verím, že vďaka nemu takýchto príkladných ľudí bude v našej spoločnosti pribúdať,“ uviedol pri tejto príležitosti minister Ján Mičovský.

Cena nesúca meno jednej z najvýznamnejších slovenských osobností v oblasti pestovania lesa, prof. Štefana Korpela, ktorý je dodnes uznávaný vo vedeckých kruhoch doma i v zahraničí, bola LF TU Zvolen odovzdaná už po tretí raz. Je určená lesníkom, obhospodarovateľom alebo majiteľom lesov za ich vynikajúce výsledky dosiahnuté pri obhospodarovaní lesov v zmysle zásad Pro Silva. Udeľuje sa aj za prácu pri prezentácii a propagácii štruktúr týchto lesov, zodpovedný a príkladný postoj a vzťah ku zvereným, takto obhospodarovávaným lesom pre nasledujúce generácie. „Ing. Pavla Dendysa poznám ako jedného z najvýznamnejších priekopníkov uplatňovania postupov prírody blízkeho pestovania lesa v praxi na Slovensku. To, čo dosiahol svojou dlhodobou lesníckou činnosťou spolu s ďalšími pracovníkmi LS Paráč, je ukážkou neúnavnej cieľavedomej činnosti, za ktorú si zasluhuje uznanie celej lesníckej komunity na Slovensku,“ informoval pri preberaní dekan LF TU Zvolen Marek Fabrika.

„Táto cena je ocenením nielen mojej práce a práce mojich kolegov, ale aj našich predchodcov v dlhodobom procese obhospodarovania lesov. Súčasne

je poďakovaním všetkým pracovníkom, ktorí v lese fyzicky pracujú, bez ktorých by sa toto spoločné dielo nepodarilo,“ uviedol pri preberaní ocenenia Pavol Dendys.

Na Lesnej správe Paráč pracuje 32 rokov. Je významným propagátorom podsadiieb, ako nástroja rekonštrukcie smrekových porastov a dôsledne uplatňuje prírode blízke pestovné postupy v smrekových porastoch Oravských Beskyd s cieľom zlepšenia ich ekologickej stability. Takéto štruktúry smrekových lesov sa vyznačujú lepšou zdravotnou a fyziologickou kondíciou a tým, okrem iného vytvárajú aj prirodzenejší biotop pre zachovanie populácií Hlucháňa hôrneho v tomto celku.

„SPOLOČNÉ ZÁŽITKY NAŠIMI OČAMI“

Interreg
Poľsko-Slovensko
Európsky fond regionálneho rozvoja

V piatok 20. augusta sa v komunitnej záhrade Centra sociálnych služieb Zákamenné konal workshop „Spoločné zážitky našimi očami“ v rámci projektu pod názvom „Kráčame spoločne s našimi predkami“ programu INTERREG V-A

Poľsko-Slovensko 2014 – 2020 za účasti nášho cezhraničného partnera Domu Pomocy Społecznej Braci Albertynów z Bulowic s ktorým máme krásne už 12 ročné cezhraničné partnerstvo.

Cezhraničná spolupráca s našimi poľskými partnermi poskytuje priestor pre rovnosť príležitostí a rešpektovanie odlišností, prijímanie osôb so zdravotným postihnutím ako súčasť ľudskej rozmanitosti a prirodzenosti, čo je v súlade so stratégiou Deinštitucionalizácie systému

sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike.

Pri tomto spoločnom stretnutí zamestnancov, prijímateľov sociálnych služieb, zástupcov zariadení sociálnych služieb, projektových manažérov Ing. Tomáša Belu a Ing. Silvie Habovštiakovej, poslancov ŽSK: pána Bc. Igora Janckulíka, Ing. Albína Maslaňáka, starostu obce Oravská Lesná JUDR. Mareka Majdiša, starostu obce Zákamenné Mgr. Petra Klimčíka a širokej verejnosti sme si pripomenuli významnú lesnícku osobnosť našich dejín – Williama Rowlanda. O jeho živote a prínose pre našu prírodu a životné prostredie nám prišla bližšie porozprávať pani RNDr. Oľga Removčíková, botanička

a geologička z Oravského múzea. Význam lesa a ochrany životného prostredia je dôležitý pre nás všetkých, nakoľko práve Orava je prekrásnou časťou Slovenska s bohatými lesmi a je dôležité v pohraničí ochraňovať a zveľaďovať našu prírodu.

Slávnostné otvorenie náučného bezbariérového chodníka, ktorý nesie meno po už spomínanom významnom dejateľovi sa začalo odhalením pamätnej tabule Williama Rowlanda za pomoci vzácných hostí, ktorí prijali naše srdečné pozvanie.

Boli odprezentované naše vizuálne aspekty, ktoré sme zachytili na spoločných poznávacích aktivitách a zároveň sme sa o ne podelili so všetkými

zúčastnenými prostredníctvom foto Koláže a tak ich zachovať a odovzdať ďalším generáciám.

Počas tohto spoločne stráveného dňa nás sprevádzali svojimi krásnymi ľudovými piesňami a spevom členovia Jednoty dôchodcov zo Zákamenného a dievčatá z Ľudovej hudby spod Kamjenného, ktoré nám odprezentovali aj piesne s cezhraničným charakterom. S aktívnym trávením voľného času v prírode a prepájaním regiónov a komunitného života prostredníctvom športu a skautingu nám napomáhal 91. oddiel Vojtaššákových skautov a skautiek zo Zákamenného.

O ešte bližší kontakt s prírodou a obyvateľmi lesa sa postarali pani

lesníci z Lesnej správy zo Zákamenného, ktorí nám pripravili aj malú prehliadku trofejí.

Zájum o prírodné a kultúrne dedičstvo, vzájomnú históriu nepochybne posilní vzťahy medzi komunitami prijímateľov sociálnych služieb a širšou verejnosťou. Osoby so zdravotným postihnutím nemajú možnosť vždy udržiavať kontakt s prírodou a musia čeliť rôznym prekážkam, s ktorými zdraví ľudia nemusia zápasiť.

V dnešnej uponáhľanej dobe je potreba oddychu v prírode čoraz viac nutnejšia, ako tomu bolo v minulosti. Realizáciou nášho projektu sme chceli prispieť k zachovaniu veľmi bohatej spoločnej histórii a upriamiť pozornosť na ochranu prírodného dedičstva.

Táto skutočnosť by sa mala pripomínať každému, nakoľko hlavnú myšlienku nášho projektu najlepšie vystihuje citát:

„Prírodné a kultúrne dedičstvo nie je len pokladom národa, ale aj celého ľudstva“.

Všetkým spomínaným patrí srdečné poďakovanie za ochotu, obetavosť a láskavosť, ktorou zahrnuli nie len nás ale v prvom rade našich prijímateľov sociálnych služieb.

DEŇ RODINY 2021

Pandémia a jej opatrenia nás obrali o možnosť stretávať sa na hromadných podujatiach, vo väčšine prípadov to bol len okruh našich najbližších a kolegov v práci. Kvôli tejto nejstej situácii – či sa opatrenia uvoľnia alebo nie – sme sa ani my nezamýšľali nad otázkou, či zorganizovať tento rok deň rodiny.

Prišlo však leto, opatrenia sa uvoľňovali, začali sa prázdniny a my sme vnímali radosť z toho, že opäť sa začínajú otvárať rôzne festivaly a podujatia. To všetko v nás začalo opäť prebúdzat myšlienku urobiť niečo pre rodiny, pozdvihnúť tie najdôležitejšie hodnoty, ktoré rodina môže mať a dávať. Tak som s pánom farárom prediskutovala túto akciu. On ma v tom podporil a povedal, aby sme išli do toho. Následne som oslovila predstaviteľov našej obce, kde som našla tiež veľké pochopenie a chuť podporiť túto akciu. Som rada, že môžem spolupracovať s ľuďmi, ktorí tiež vnímajú, že je potrebné niečo robiť pre rodiny. Obecný úrad nám poskytol dotáciu, z ktorej sa mohli zabezpečiť atrakcie, občerstvenie a ceny do tomboly. Tiež nás podporili aj mnohí miestni podnikatelia, či už tombolou alebo finančne. Týmto všetkým patrí jedno veľké ĎAKUJEME, bez ich podpory by sa toto veľké dielo nemohlo zorganizovať. Keďže sme už mali finančnú oporu, oslovila som rodinky a mladých na túto prípravu. Zo začiatku sa zdalo byť dosť náročné dať dokopy ľudí, nakoľko mnohí boli

na dovolenkách, táboroch, brigádach, ale s Božou pomocou sa naozaj mnohí odhodlali obetovať svoj čas a „priložiť ruku k dielu.“ Rozdelili sme si úlohy, súťaže, oslovili poľovníkov, naše aktívne dôchodkyne, hasičov, mladých a Deň rodiny mohol začať.

Ráno 8. 8 prišla na nás o 6. hodine skúška dôvery v podobe dažďa, ale my sme to odovzdali nášmu Nebeskému Otcovi a Panne Márii, nevzdali sme to, verili sme. Naši šikovní chlapi začali pripravovať guláš pre organizátorov. Všetci sme sa zišli na svätej omši o 8. hodine, ktorú náš duchovný otec obetoval za zákamenské rodiny. Keďže tohtoročnou témou bol Otec

nabližku, aj náš pán farár nás veľmi povzbudil, vyzdvihol dôležitosť otca v rodine, potrebu jeho blízkosti, jeho opory a ochrany rodiny. On ako duchovný otec veľmi vníma, ako to rodiny bolestivo zasahuje, keď nemá v otcovi oporu a tiež povzbudil mamy, aby boli srdcom rodiny. Keď budeme mať zdravé rodiny, budeme mať aj zdravú spoločnosť. Po svätej omši sa mraky strácali a vyšlo slnko. Rozišli sme sa domov, dokončili sme ešte prípravu na potrebné veci, spoločne sme si vo farskej záhrade dali guláš a o 13:30 sme otvorili Deň rodiny. Zaregistrovaných bolo viac ako 160 rodín, čo nás naozaj milo prekvapilo. Rodiny boli spokojné, šťastné, vysmiatie a súťaživé. Boli pre nich pripravené rôzne súťaže ako napr. hod basketbalovou loptou, prekážková dráha s loptou, autíčkom, hľadanie svojho stromu pomocou mapky, zabíjanie kincov, skákanie vo vreci, preprava členov rodiny na fúrik, spoločne prebrodená cesta na lyži, hľadanie loptičiek v bazéne s nápisom RODINA, jazda na hoverboarde, oblečenie a zabalenie bábätka špeciálne očkami. Naše dôchodkyne si pozvali na spiestenie ľudovú kapelu, ktorá ich sprevádzala pri prezentácii toho, ako sa kedysi žilo. Rodiny si mohli pozrieť ako sa kedysi priadlo, pralo, vyrábalo maslo, štopkali ponožky, páralo perie a uspávali deti v hojde. Bolo to zaujímavé vidieť, vyskúšať a najmä porovnať ako sa nám žije ľahšie dnes. Poľovníci sa tiež veľmi zodpovedne pripravili a priniesli si vypreparované zvieratá

– vlka, zajaca, líšku, vydru, jazveca, psíka medvedíkovitého, jariabka hôrneho, tetova – hlucháňa, sojku, straku a rôzne parožie. Rodiny mali priradovať názvy k zvieratám. Pán Laššák priniesol vábničky na jeleňa, srnca, diviaka a ukázal, ako sa na tom zver privoláva. Mnohí to mali možnosť vidieť po prvýkrát. Mohli si tiež zastrieľať zo vzduchovky. Bajovci priniesli na ukážku orla skalného, výra skalného, sokola sťahovavého a krkavca čierneho. Hasiči si tiež pripravili súťaž ako sa názorne strieka z hadice, starší pumpovali a deti sa pomocou hadice snažili naplniť nádobu, aby zasvietilo kontrolné svetielko. Deti sa tak zahrali na malých hasičov. Vyhladovaní sa mohli občerstviť pri párkoch,

buchtách, každé dieťa dostalo kupón na zmrzlinu, alebo ľadovú drť, kofolu – za čo tiež ďakujeme rodine Brisudovej z Bory, ktorá nám to každý rok zabezpečí. Naše šikovné maliarky nám deti pomalovali rôznofarebnými motívmi. Pán farár so svojím tímom poskytol deťom jazdu na koňoch, čo zjavne deti veľmi upútalo, nakoľko tam bol stále dlhý rad. Deti naplno využili nafukovacie šmykačky, skákací hrad, terénne autíčka. O 16:30 sme začali žrebovať bohatú a pestrú tombolu. Rodiny si odniesli rôzne ceny ako napr. lopty, rakety, spacáky, termosky, obliečky, kempingové deky, balíčky a vaky plné dobrôt a prekvapení, poukážky na pizzu, kebab a mnohé iné. Keďže

tento ročník bol špeciálny tým, že bol zameraný na otcov, tak bola pripravená aj tombola len pre oteckov, ktorí nám dokázali svoju zručnosť v skákaní vo vreci, fúrikovaní a zabalení bábätka, čím sa mohli zaradiť do špeciálnej tomboly o súdok piva, košík plný mäsových dobrôt a vedro naplnené rôznymi pomôckami pre prácu v domácnosti. Ďakujeme všetkým sponzorom.

Ako bodka na záver bola pena, ktorú si pripravili naši hasiči. Deti sa v nej doslova vykúpali a užili si kopec radosti. Prežili sme naozaj krásny deň v spoločnosti veselých, usmiatech a šťastných ľudí.

Ďakujem všetkým, ktorí sa o to postarali. **Jana Sumihorová**

CHCEME BYŤ UŽITOČNÍ

Po zložitej pandemickej situácii, ktorú sme prežívali veľmi ťažko zatvorení vo svojich domovoch, sme veľmi radi, že sa nám podarilo uskutočniť stretnutia, ktoré nám veľmi chýbali. Počas pandémie sme sa rozlúčili s našou priateľkou, kamarátkou Božkou Sivčákovou. Bola vždy tam, kde bolo treba poradiť, pomôcť a zariadiť.

S bolesťou sme prijali správu, že nás opustila naša predsedníčka Ruženka Ramačová, predsedníčkou bola od r. 2012. Bol to vzácny človek s veľkým srdcom, milá skromná, trpezlivá, úprimná, bola nám priateľkou aj búrľavou vrúbou, vedela počúvať, poradiť aj pomôcť. Ostane navždy v našich spomienkach. Odpočinutie večné daj im Pane... Postupne sme sa začali stretávať. Prvá členská schôdza bola v altánku na vyšnom konci, kde sme sa stretli skoro všetci, ba prišli aj noví členovia, čo nás veľmi teší. Na tejto schôdzi bola zvolená nová predsedníčka P. Viktória Večerková.

Letná sezóna začala v plnom prúde a s ňou aj rôzne akcie a my radi priložíme ruky k dielu a pomôžeme. Tak sme neodmietli, keď nás oslovili usporiadatelia sympózia na v. konci a ponúkli domáce sladké, slané pečivo a pohostili návštevníkov sympózia a sv. omši. Človek sa nemôže starať iba o potreby tela, človek má aj dušu a tú potrebuje rovnako nasýtiť.

Podarilo sa nám uskutočniť púť na horu Butkov s farským úradom, ktorú sme plánovali už dávno, ani sme neverili, že nás bude do dvoch

autobusov. Duchovnou podporou nám bol duchovný otec Cyril. Ani o dobrú náladu nebola núdza, preto sme pod vedením zodpovedných šoférov A. Klimčíka ml. dostali šťastlivo na horu Butkov. Púť sme začali krížovou cestou. Pri každom zastavení sú dve lavičky, kde si môže pútnik odpočinúť. Po prekonaní tejto dosť náročnej krížovej cesty sa nám naskytne okrem duchovného zážitku aj nádherný výhľad.

Zakladateľom tohto veľkolepého diela je Anton Barčík, generálny riaditeľ Cementárne Ladce. Na hore Butkov zaznelo nezvyčajné posolstvo, „postavte na tejto hore kríž“. Novopostavený kríž so skalou, v ktorej je ukotvený, meria 12 m. V jeho srdci sú vzácne relikvie sv. Kríža. O niekoľko mesiacov bol na hore Butkov požehnaný pamätník sv. Jána Pavla II. a pamätník sv. Faustíny. V kameňolome neprehliadneme krásnu sochu Panny Márie Božieho milosrdenstva. Pri jej nohách nájdeme mnoho ľudí aj celé rodiny. Ľudia vyhľadávajú toto miesto nielen kvôli modlitbám a sv. omšiam, je to aj miesto relaxu, najmä v lete. Pútnické miesto Butkov sa

nachádza v krásnom prírodnom prostredí s výhľadom na okolitú prírodu.

Našou prioritou je stretávať sa, porozprávať, zaspievať si a zabudnúť na ťažkosti, samotu a choroby, ktoré nás trápia. Preto sme sa potešili, keď sa ozvali seniory z Oravskej Jasenice a z Oravskej Lesnej. Chceli nás navštíviť a spoznať viac našu dedinku. Táto myšlienka sa stala realitou a pripravili sme im program – hrob Božieho sluhu, biskupa J. Vojtaššáka, kde sme odovzdali svoje prosby za naše rodiny, aby nás viedol k láske, viere a pravde v dnešnom uponáhľanom svete. Biskup J. Vojtaššák je nám vzorom čistého života, ukončili sme modlitbou za jeho blahorečenie.

Ďalej sme pokračovali na morový cintorín. Je to miesto, ktoré nám treba pripomínať, že tam odpočívajú naši predkovia. Vďaka dobrovoľníkom sa podarilo opraviť okolie cintorína, ktoré je doplnené drevenými krížmi. Obecná monografia hovorí, že dedinu sužovali nákazy v 30. rokoch 19. storočia. Morový cintorín skrýva v sebe tajomstvá, z ktorých behá človeku mráz po chrbte. Vážme si ho

a majme v úcte. Preto sa rozhodli naše členky pri pohľade na rozkvitnutú lúku divými makmi, čakankami, nevädzou a ďalšími poľnými kvetmi, že sa budeme starať o túto krásu, aby si tam mohli liečiť svoju dušu starí aj mladí, aby toto miesto bolo blízke nášmu srdcu.

Smerom na vyšný koniec sa nedá prehliadnuť kostol sv. Jozefa. Pripomenuli sme si, že vďaka nášmu duchovnému otcovi Jozefovi Kasanovi máme tento Boží chrám, kde sa môžeme veriaci stretávať na sv. omšiach. Seniori pozdravili Pannu Máriu pesničkou „Celá krásna si, Mária“...

Završením tohto stretnutia bolo posedenie pri dobrom gulášu, ktorý nám pripravil pán F. Belicaj, naša Kamilka Belicajová zložila pekný príhovor, ktorý vystihuje náš život. Ďalej sa starali o zábavu naši seniori s harmonikami, veríme, že sa nik necítil smutný a bez nálady.

Dôležité pre nás nie je existovať, ale byť užitoční. Preto sme boli radi, že môžeme byť pri ďalšej akcii Zákamenská harmonika, aj tam chutili domáce koláče, ktoré ponúkali naše členky v zákamenskom kroji, neodmietli sme pozvanie zaspievať s hosťami programu a výzdoba a rekvizity nám tiež nerobili žiaden problém.

Netrvalo dlho a boli sme pozvaní do Oravskej Lesnej na vysvätenie kríža. Zamestnanci Lesného závodu a seniori zrealizovali v Parači jazierko olemované tabuľkami s krížovou cestou, nad ktorým sa týči drevený kríž. Je to miesto, ktoré ľudia využívajú na spoločnú modlitbu v tichu prírody. O našu prepravu sa postaral pán A. Klimčík, ktorý nás previezol cez Parač a novú riekku až do Oravskej Lesnej. Prekvapil nás chutnými buchtami a nechýbalo ani občerstvenie: ďakujeme. Bol to deň plný zážitkov, dobrej nálady, ktorý skončil chutným gulášom.

Pred našou odpustovou slávnosťou sme sa zúčastnili brigády pri kostole sv. Jozefa, kde bolo treba pokosiť a vyčistiť okraje parkoviska. Pomohli aj nečlenovia dobrovoľníci. Ďakujeme, že si našli čas. Tiež bolo treba vyčistiť kalváriu, tak aj tam sme sa stretli s hrabličkami, košíkmi a s chuťou niečo urobiť.

V jedno pekné nedeľné popoludnie sme sa stretli s mladými rodinami na akcii „Deň rodiny,“ kde sú rodičia a k deťom by nemali chýbať dedko a babka. Tak sme našim mladým priblížili staré remeslá, na ktoré sa už zabúda. Ručné pranie rumplov v plechovej vaničke, štopkanie ponožiek, páranie peria... Najviac ich zaujal kolovrátok so šikovnou priadkou, mútenie masla v drevenej masničke, kde mohli ochutnať hotové maslo s domácim chlebíkom.

Potešilo nás pozvanie CSS – Zákamenné na odhalenie pamätnej tabule W. Rowlanda a otvorenie náučného bezbariérového chodníka. Bolo to príjemné stretnutie zrealizované v rámci projektu pod názvom „Kráčame spoločne s našimi predkami.“ Veríme, že náš spev a hudba spríjemnili piatkové popoludnie.

Prežívame obdobie, keď si všetci chceme oddýchnuť, stretnúť sa, ale

zažívame aj smutné chvíle. Ďalším členom, s ktorým sme sa rozlúčili, bol náš najstarší člen Dr. Klement Gajdoš, bol to človek s dobrým srdcom. Mal rád piesne, prírodu, ľudí, mal rád život. Veľmi rád chodieval do klubu s dobrou náladou a s batohom na chrbte, kde nikdy nechýbali nejaké dobrôtky ku kávičke. Poslali sme mu na rozlúčku pieseň, ktorú mal rád „Na krídlach anjelských pošlem pozdrav tam, kde si“. Budete nám chýbať.

Vždy je čo vylepšovať v našej rodnej dedinke a my by sme chceli byť aj v budúcnosti nápomocní.

Ďakujeme zástupom OÚ a poslancom Obecného zastupiteľstva, ktorí nám vychádzajú v ústrety, keď niečo potrebujeme a za nové priestory, kde sa stretávame a ktoré sú hlavne prístupnejšie pre nás starších.

Viktória Večerková

MLADEŽNÍCKA ORGANIZÁCIA ZÁKAMENNÉ

MOS Zákamenné je mládežnícka organizácia, ktorá sa usiluje o to, aby bol život v Zákamennom o niečo krajší a lepší. Naším cieľom je spájať ľudí v obci, posúvať postrehy občanov tým správnym smerom a keď sa dá, pomáhať aj pri rôznych verejných aktivitách v obci.

Ivana Tisoňová

Snažíme sa však realizovať aj vlastné nápady. Jedným z nich bol koniec kalendárneho roka, keď sme o spoluprácu poprosili riaditeľku materskej školy v Zákamennom. Naše šikovné deti za pomoci pani učiteľiek nakreslili obrázky s vianočným motívom, na ktoré sme vpísali zopár povzbudivých slov, ktorými sme potešili členov našej Jednoty dôchodcov.

Potom nastalo sprísenie opatrení v dôsledku pandémie, takže sme boli aktívni najmä vďaka našej facebookovej stránke.

V projekte „Šikovní Zákamenčania“ sme sa snažili prezentovať našich spoluobčanov a poukázať na to, koľko šikovných a kreatívnych rúk

v Zákamennom máme. Bola radosť sledovať reakcie na oboch stranách i to, ako ľudia dokážu oceniť a pochváliť prácu toho druhého.

Drobnými príspevkami sme sa snažili upozorniť aj na významné dni, ako napríklad Valentín, Deň komplimentov, Deň matiek či Deň darcovstva krvi.

Mesiac marec sa niesol v znamení kníh. Počas neho ste sa mohli dozvedieť nielen rôzne zaujímavosti o knihách či o dôležitosti ich čítania, ale aj súťažiť o skvelé knihy.

V júňových dňoch zase prebehla krásna mládežnícka akcia – Festival ľudskosti mladých ľudí – kvetina pre radosť, do ktorého sa zapojila aj naša Rada mládeže. Cieľom bolo poďakovať stovke našich aktívnych spoluobčanov, pre ktorých je ich práca nielen povolaním, ale aj poslaním. Rozdávali sme im ružičky s krásnou myšlienkou, aby sme ich povzbudili a naďalej tak pokračovali v tom čo robia.

Katarína Kšendzulková

V júli sme pomáhali zákamenským heligonkárom či pri Slávnosti biskupa J. Vojtašáka.

Napriek nie ľahkej situácii sa nám podarilo vytrvať v našej snahe a byť po ruke tam, kde bolo treba.

Takto na záver vyzývame všetkých Vás, ktorých oslovila naša práca, pridajte sa k nám.

Šikovných rúk a otvorených srdiec nikdy nie je dosť, takže Vás veľmi radi privítame.

Kolektív MOS Zákamenné
VIAC » <https://www.facebook.com/moszakamenne>

Zákamenská harmonika

Jednou z mála kultúrnych akcií, ktorú sa tento rok podarilo zorganizovať, bol prvý ročník Zákamenskej harmoniky, ktorý sa konal v sobotu 31. júla v športovom areáli v Zákamennom.

Svoju tvorbu predstavilo približne 22 harmonikárov, spevákov a heligonkárov z celej Oravy a z Poľska. Hostom prvého ročníka Zákamenskej harmoniky bola Kysucká vrchárska harmonika, ktorá krásnymi tónmi spetrovala slnečné popoludnie. V závere sa všetci heligonkári zišli na pódiu a program ukončili goralskou hymnou.

Mali sme možnosť vybrať si podľa vlastnej chuti výborný držkový alebo hovädzí guláš, fazuľovicu, zmrzlinu, veľa dobrej muziky, jedným slovom skvelé. Po programe nasledovala pravá ľudová zábava, ktorá roztancovala nielen dospelých, ale aj mládež.

Ďakujeme Jožkovi Brišákovi, Obecnému úradu v Zákamennom, Jednote dôchodcov v Zákamennom, všetkým sponzorom aj vystupujúcim, vďaka ktorým sa toto podujatie mohlo uskutočniť.

Z. Bartošová

LETO U BABKY S DEDKOM

Keď nastane leto a príde čas prázdnin, to je pre vnúčatá príležitosť užiť si voľnosti a pohostinnosti u starých rodičov.

Malé či väčšie, mladšie či staršie vnúčatá radi navštevujú babku s dedkom. Radosť a nedočkavosť sprevádza balenie vecí. Tí menší prichádzajú s ruksačikom naloženým hlavne svojimi hračkami. Zoberú aj čižmičky, lebo tie sa rýchlo obúvajú a zobúvajú. Starší prídu len tak naľahko. Tričko, kraťasy, šiltovka, prípadne kopačky. Dievčatá nezabudnú na maľovátku. Len čo prejdú bránkou ku babkinmu domu, už sú vo svojom živle. Chytia mačku, pohľadia psa Gora. Zvieratká zavrtia chvostom a zmiznú. Deti by už najradšej ostali na dvore.

Deň pred ich príchodom dedko kosačkou vykosiť celý dvor, chodník ku rieke a priestranstvo okolo rieky. Všetko pripravené, len behať. O chvíľu je na dvore živo. Menšie deti naháňajú kohúta so sliepkami, čo je sprevádzané kotkodákaním. V slepačích hniezdach pohľadajú vajíčka. O chvíľu sa už vozia na dedkovej karičke. Väčšie deti sa idú pozrieť do rieky aká veľká je voda, či sa dá v nej plávať. Chodník ku rieke je z obidvoch strán vysadený hrachom a bôbom. Táto zelená dobrota sa ponúka na zjedenie. Mrkva čerstvo vytrhnutá zo záhona a len tak poutieraná v tráve chutí najlepšie. Na obed slnko páli, každý vyhladáva tieň. Niektorí sedia a oddychujú na lavičke pod lipou. Tí najmenší na stolíku pri plote pripravujú v babkiných starých kastrolíkoch polievku z vody, pilín a škoruchy. Šalát z natrhaných stromových lístkov a kvietkov zo záhrady alebo muškátu z črepníka je farebný a voňavý. Babka sa nestačí čudovať kde všade zašli a čo vytrhali.

Babka varí, vypeká. Dedko neustále ponúka a dbá, aby bol

dodržaný pitný režim. Taktiež stráži nedomoizreť ríbezle a černice. Vnúčatám však najviac chutia čipsy, malinovka a zmrzlina. Poobede nasleduje kúpanie. Väčší plávajú, menší sa vozia po vode na drevených pltiach. Radosti nad mieru. Po okúpaní mokré veci babka повеšia na žinku. Kúpačka sa viac krát opakuje. V podvečer sa koná opekačka. Slnko zapadá, mládež opeká klobásku a slaninu. Medzitým všetci hrajú futbal alebo volejbal.

Dym z pahreby sa krúti na všetky smery. Tisne sa do očí a vlasov.

Po menšie deti prídu večer rodičia. Ruksačky si naplnia svojimi nepoužitými hračkami a napáchnutí slaninovým dymom odchádzajú domov. Lúčia sa slovami: „*Babka, dedko prídte k nám zasa vy, pôjdeme spolu na hríby*“. Ostatné deti v počte 5 – 7 ostávajú u babky. Celý večer sa hrajú spoločenské hry. Spať idú po polnoci niekedy aj nad ráno. Najlepšie sa im spí na matracoch rozložených po zemi. Prikryjú sa dekou a spia doobeda

ako zarezaní. Prázdninový pobyt sa väčšinou delí na dve skupiny. Chlapčenský trojdňový vystrieda trojdňový dievčenský. A čo keď prší? Žiadna galiba. Chlapci vojdú do dielne plnej náradia a niečo majstrujú. Dievčatá navštívia manzardky, archív starších odložených vecí na neskoršie použitie. Zdá sa, že tej voľnosti u babky je priveľa. Deti potrebujú pohyb, aby sa im srdiečko rozbúchalo a pľúca naplnili a prevetrili zdravým vzduchom. Aj takto nadobúdajú určitú imunitu.

Prázdniny sa skončia, deťom nastanú školské povinnosti. Staršie odídu študovať na stredné alebo vysoké školy. Budúce prázdniny už budú možno niekde brigádovať. Tešme sa z toho, že nás majú radi a radi k nám chodia.

Takéto prázdninové letné dni prežité na dedine u starých rodičov sú nezabudnuteľné a pamätajú sa aj v dospelosti. Všetci sme to zažili v mladosti. Doprajme to aj našim vnúčatám.

V. Sekerášová

Operná speváčka

Volám sa Agneša Vráblová, som operná speváčka a mojím rodiskom je Zákamenné.

K spevu som sa dostala prostredníctvom detského speváckeho zboru Stella Maris, ktorého som bola súčasťou.

Už vtedy som pociťovala obrovské nadšenie, keď som mohla vystupovať ako malá sólistka.

Myslím si, že práve tieto detské roky rozhodli o mojom ďalšom smerovaní.

Hlas sa musí školiť a tak som nastúpila na cestu „speváckej rehole“, ako tomu my operní speváci hovoríme, a bola som prijatá na Konzervatórium do Žiliny. Po 2 rokoch som prestúpila na Štátne konzervatórium do Bratislavy.

Absolutorium trvá 6 rokov a je to 6 rokov skutočne tvrdej práce: štúdium, prvé skúsenosti na koncertnom pódii a v opernom štúdiu pri naštudovaní operných rolí.

Po ukončení štúdia na Konzervatóriu v Bratislave som začala pracovať ako pedagóg spevu na Základnej umeleckej škole v Bratislave a popri práci som sa usilovala splniť si svoj veľký sen: spievať v divadle. Začala som teda absolvovať konkurzy a pochopila som, že to nie je také jednoduché. Na konkurzoch som často strávila celé dni a šťastný domov odchádzal len jeden spevák zo stoviek. Práve v tom čase som dostala možnosť vycestovať do Talianska na súkromné predspievanie priamo k môjmu speváckemu idolu: k Lucianovi Pavarottimu do jeho rodnej Modeny. Nekonečná cesta autobusom, takmer bez spánku, žalúdok skrútený od stresu, to všetko mi napovedalo, že to predspievanie asi nezvládnem. Opak bol pravdou. Keď som sa postavila pred Maestra Pavarottiho, všetko zo mňa opadlo a ja som podala ten najlepší výkon a Maestro ma prijal medzi svojich súkromných žiakov. To bol hlavný medzník v mojej kariére. Od tohto momentu sa celý môj život zmenil. Denne som chodila za Maestrom k nemu domov, tak ako pár ďalších jeho žiakov z celého sveta. Tie lekcie boli také intenzívne a skvelé, že z nich dodnes čerpám nielen vedomosti a skúsenosti, ale aj všetku energiu a entuziazmus. Často sa prichyťm, ako rozmýšľam: „Čo by na toto povedal Maestro? Páčilo by sa mu to? Bol by spokojný s mojím výkonom?“

Zahrňnal nás takmer otcovskou láskou, ale zároveň očakával, že budeme na seba poctivo pracovať. Bola som jeho žiačkou takmer rok, žiaľ jeho zdravotný stav sa zhoršil a Maestro nás v roku 2007 navždy opustil.

Po Maestrovej smrti som bola prijatá do speváckeho inštitútu „Centro Universale del Bel Pokrač.
s. 20

Koncert
pre Maestra
Pavarottiho
Modena

Tatiana z opery *Eugen Onegin***Dokončenie – s. 9**

Canto (CUBEC), ktorý viedla ďalšia operná hviezda: Mirella Freni.

Je to škola, ktorú založila samotná Mirella Freni a venovala sa v nej začínajúcim operným spevákovi. Pracovali sme nielen so samotnou Maestrou Freni, ale aj s vynikajúcimi korepetítormi (klaviristi, ktorí sprevádzajú spevákov), ktorí nám pomáhali pri naštudovaní rôznych árií ako aj pri naštudovaní kompletných oper.

Po štúdiu v Taliansku som sa vrátila domov na Slovensko a bola som prijatá na Akadémiu múzických umení v Prahe. Štúdium trvá 5 rokov a boli to pre mňa tie najkrajšie študijné roky. Samozrejme, že som pokračovala v absolvovaní konkurzov do divadiel, kým sa mi nepodarilo získať rolu v divadle. A bola to hneď hlavná rola. Spevák nikdy nezabudne na dátum svojho debutu a tak 14. 2. 2012 som si obliekla kostým Leily z opery *Lovci perál* od G. Bizeta a stála som prvýkrát na doskách Sliezskeho divadla v Opave. Ten pocit šťastia je neopísateľný. Celé divadlo vám tleska, vidíte slzy v očiach rodičov, ktorí nechýbali

Rola Jenufy z opery *Její Pastorkyňa* (L. Janáček) na festivale Hukvaldy

ani na jednom mojom predstavení. Po Leile nasledovali ďalšie hlavné role: Tatiana z opery *Eugen Onegin* (P. I. Čajkovskij), Jenufa z opery *Její Pastorkyňa* (L. Janáček), Alice Ford z opery *Falstaff* (G. Verdi), či Agatha z opery *Čarostrellec* (C. M. von Weber). S naštudovanými rolami sme často cestovali na rôzne festivaly, takže sme predstavenia hrali veľakrát pod holým nebom, čo malo úžasnú atmosféru. Na jednom takomto predstavení *Její pastorkyně „pod holým nebom“* sa predstavenie načasovalo tak, aby scéna vyšla autenticky, keď spievam v árii slovák: „...všude tma, jenom měsíček bledným lidem září, a plničko, plničko hvězd...“. Spoza stromov vykukol skutočný mesiac a my sme ani nedýchali. Nádhera.

Popri účinkovaní v divadle som sa snažila čo najviac koncertovať. Je to úplne iná skúsenosť ako práca v divadle. Pri koncerte je umelec na javisku sám (so svojím klaviristom, prípadne ešte s nejakým hudobníkom) a tá atmosféra je omnoho intímnejšia a o to náročnejšia. Ale krásna. Najkrajšie emócie som zažila na koncertnom turné v Číne s pražským orchestrom a talianskym dirigentom D. Binettim. Bola som jediná sólistka, takže to bolo náročné na výdrž fyzickú ale aj psychickú. Ale zvládla som to a keď som v Pekingu vo vypredanom štadióne spievala čínsku ľudovú pieseň a celý štadión sa pridal a spieval spolu so mnou, bol to nádherný moment, na aký ešte dodnes spomínam so zimomriavkami na tele.

Ako Tatiana v opere *Eugen Onegin*

Predstavenie operného štúdia HAMU

Koncertná

Rola Agathy v opere Čarostrelec

Popri všetkých svojich prácach a aktivitách som sa vždy snažila aj učiť, pedagogicky sa venovať mladej spevákovej generácii a získavať skúsenosti aj v tejto oblasti. Pretože učiť sa treba naučiť. To, že je niekto dobrý spevák, ešte neznamená, že je automaticky aj dobrým pedagógom spevu. Takže som sa snažila získavať skúsenosti aj v pedagogickej činnosti a hneď mi bolo jasné, že to nie je jednoduché, ale zároveň ma to veľmi bavilo. Z vlastnej skúsenosti viem, že najlepší pedagóg je taký, ktorý je tiež umelecky aktívny. Pretože odovzdáva autentické skúsenosti. Moji žiaci počúvajú moje zážitky a skúsenosti doslova s otvorenými ústami. Fascinujú ich samozrejme hlavne bozkávacie a umierajúce scény na javisku. Mojich žiakov sa snažím posilať na rôzne súťaže. Je to výborná skúsenosť. Môžu si overiť, ako sú na tom technicky aj psychicky, zároveň sa zoznamujú s novým repertoárom a učia sa konštruktívnou kritikou hodnotiť ostatných spevákov. Snažím sa, aby sa z nich stali predovšetkým dobrí ľudia a nie egoisti so

„širokými laktami“. Dúfam, že sa mi podarí túto filozofiu odovzdávať čo najdlhšie. Avšak nielen ja odovzdávam niečo mojim žiakom. Aj ja sa veľa učím od nich. Učia ma pohotovosti, hlavne vtedy, keď ma zasypávajú otázkami a ja musím byť schopná im vysvetliť, prečo je to tak a nie inak. A to pedagóg núti neustále študovať a premýšľať nad problematikou. A za to som vďačná tejto práci.

Nebola by som úplne aktuálna, keby som nespomenula neľahkú dobu pandémie, v ktorej sa nachádzame. Aj mne osobne pandémia prekazila mnoho projektov, koncertov, predstavení. Ale myslím si, že aj táto skúsenosť nás niekam môže posunúť. Počas pandémie, keď boli zatvorené divadlá, koncertné sály a aj kostoly, som s mojimi blízkymi kolegami – umelcami realizovala mnohé online projekty a koncerty. A sme radi, že aj po uvoľnení opatrení sa nám podarilo na nich nadviazať. Momentálne ma čaká niekoľko koncertov u nás aj v zahraničí. Okrem toho ma čaká aj úplne nová

skúsenosť: bola som pozvaná byť členom poroty v spevákovej súťaži „Hlas Česka 2021“ v českom Krnově.

Na začiatku som spomínala „spevácku reholu“. Áno, život speváka je v istom zmysle rehoľa. Spevák si nemôže dovoliť ponocovať celú noc, ak na druhý deň musí spievať. Nemôže si dať na obed 2 rezne a bohatú prílohu, ak ho čaká predstavenie. Dá sa povedať, že spevák má veľa vecí zakázaných, ale to krásno, ktorého je súčasťou, za to určite stojí. Ak by som sa mala opäť rozhodnúť, aké povolanie si zvolím, rozhodla by som sa rovnako.

LAMAČSKÉ CHVÁLY

Kto sú Lamačské chvály?

Lamačské chvály sú gospelová kapela, skupina úžasných ľudí, ktorí v živote prežili obrátenie a prijali Ježiša Krista do svojho života za svojho Pána a Kráľa.

Odvtedy sa ich životy zmenili, uzdravili. Ježiš Kristus konal v ich životoch úžasné a veľké veci a oni si to nechcú nechať pre seba, ale chcú ísť do celého sveta a hlásať, aký veľký, mocný, úžasný a dobrý je náš BOH. „Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu.“ (Mk 16, 15)

Prečo prišli do našej obce?

Za posledné obdobie sme sa ocitli v ťažkej a neľahkej dobe, ktorú nám priniesla pandémia.

Pamätáte si začiatok pandémie? Dá sa povedať, že z jedného dňa na druhý sa zmenilo v našom živote aj v našej spoločnosti a vo svete úplne všetko.

Zrazu začal v nás a okolo nás

vládnuť niekto iný. Bol to strach, neistota, obavy, chaos, panika, nervozita, a postupne sa pridávali ďalší „zločinci“, ktorých môžeme pomenovať aj takto: udavačstvo, podozrievanie, uzavretie sa, ešte väčší chaos a ešte väčší strach.

Táto pandémia priniesla do nášho srdca, života, vzťahov a rodín jednu veľkú obrovskú tmú.

S odstupom času si uvedomujem, že sme úplne zabudli na nášho Boha a jeho prisľúbenie, ktoré si môžeme prečítať vo sv. písme a je to žalm 91.

Postupne sme si začali na pandémiu „zvykať“ a strach sa pomaly začal vytrácať. Ale ešte stále je ten strach tu. Je ako taký zlodej, ktorý sa zakráda do našej mysle a chce nás ovládať.

Tento strach a táto pandémia, môžeme ich nazvať aj zlodejmi, nám ukradli pokoj, radosť, zdravie, istotu, prácu, vzťahy, našich blízkych, našim deťom školu, prístup na sv. omše a stretnutie sa so živým Ježišom vo sviatosti eucharistie... Duchovný život a naša duchovná posila, duchovný pokrm nám boli vzaté, ostali sme ako sirotky bez jedla. Veď je napísané: „Nielen z chleba žije človek...“ (Mt 4, 4)

A aj toto sa podpísalo na našom živote. Zatvorili nám kostoly a my sme nemali prístup k Ježišovi ak Eucharistii. Bojovali sme a „kričali, že nám nemôžu zatvoriť kostoly... Zrazu sme sa cítili odtrhnutí od Ježiša.

A práve to bol dôvod prečo sme pozvali Lamačské chvály k nám do Zákamenného. Aby sme nazbierali

duchovnú silu, aby sme vytvorili jedno veľké spoločenstvo, modliace sa spoločenstvo, aby sme zažili opäť Božiu lásku, Božiu prítomnosť, Boží dotyk, pohladenie, uzdravenie, oslobodenie sa od všetkého toho strachu, neopustenia, choroby, závesti, a všetkých týchto nepriateľov, ktorí chodia iba aby kradli, ničili a zabíjali. Veď je napísané: „Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby (ste) mali život, a to v hojnej miere.“ (Jn 10, 10)

Všetci, ktorí sme sa tam stretli, sme boli hladní a smädní po Ježišovi Kristovi, hladní po jeho dotyku, objatí, odpustení... Bolo to jedno nádhorne modlitebné stretnutie sa so živým Ježišom. Verím tomu, že nik odtiaľ neodíšiel hladný, ale naplnený Ježišom a jeho láskou. A taktiež verím, že máme veľa svedectiev, ako sa nás opäť Ježiš dotkol, že sme zažili možno aj také naše vlastné obrátenie. A ten pokoj, a silu a živého Ježiša v našich srdciach sme aj priniesli domov, k našim rodinám, susedom, blízkym... **A preto:** Nenechajme si to len pre seba ale: „Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu.“ (Mk 16, 15)

Na záver sa chcem poďakovať Bohu, môjmu úžasnemu spoločenstvu (Spoločenstvo rodín v Zákamennom), našej obci, nášmu starostovi, farskému úradu, pánu farárovi, dobrovoľnému hasičskému zboru, Červenému krížu, Lamačským chválam, manželom Slamkovcom za toto krásne Božie dielo, ktoré sme spoločne mohli zorganizovať a veríme, že o rok sa stretneme opäť.

**Budte požehnaní.
S úctou organizátori.**

Svedectvá z chvál

Neviem ako začať, ale oslovila ma moja kamarátka, aby som niečo napísala o tom ako som prežívala chvály, ktoré boli u nás v Zákamenom. Tak prosím Ducha Svätého, aby mi s tým pomohol.

Ja som chvály poznala už najmenej dva roky. Najskôr som pozerala ich záznamy a potom po určitom čase boli mojim spoločníkom vždy, keď ich vysielali naživo. Túžila som ísť a stretnúť sa s nimi osobne. Jedného dňa som sa dozvedela, že prídu do našej obce.

Strašne som sa na nich tešila a ani raz ma nenapadlo tam nezájsť. Prišiel

deň chvál a ja som sa od rána tešila. Chvály boli pre mňa veľkým povzbudením do môjho ďalšieho života a boja, ktorým teraz prechádzam.

Keď som stála v radoch, ktoré smerovali k ľuďom, ktorí sa modlili nad nami, nad ľuďmi, ktorí to chceli a potrebovali, tak som nemohla zadržať plač. Slzy tiekli potokom.

No po stretnutí s týmito úžasnými ľuďmi, ktorí sa ma držali, objímali a modlili sa, som šla z tretieho radu úplne pokojná, zmierená a odovzdaná Bohu.

Keď som odchádzala na svoje miesto, tak som sa stretla s osobou, s ktorou som mala rozhovor. Potom som toto stretnutie vnímala ako výsmech a to zlo ma chcelo odradiť od pokoja, ktorý som tam našla.

Takže na chválach som našla ďalšie povzbudenie pre môj ďalší život a duchovný boj.

Veľké Pán Boh zaplať za ľudí, ktorí sa pričínili o to, aby boli v Zákamenom chvály.

Žehnám ľuďom, ktorí sa starajú a chodia medzi ľuďmi, ktorí potrebujú počuť svedectvá, aby mohli načerpať síl do ďalšieho života.

A na záver: Ďakujem ti Pane za tvoje požehnanie a že pri mne stojíš.

Jana

Milí Zákamenčania! Chcem sa s Vami podeliť o radosť v srdci, ktorú som prežila počas Lamačských chvál v Zákamenom.

Nádherne prostredie, skvelá organizácia a taká veľká účasť, to všetko má potešovalo a cítila som sa medzi Vami ako doma. Počas svätej omše, chvál, modlitieb a vzájomných rozhovorov som vnímala Božiu prítomnosť plnú lásky, pokoja a radosti. Boh sa dotýkal môjho srdca a verím, že aj mnohých ďalších. Chcem veľmi poďakovať pánovi farárovi, starostovi a všetkým organizátorom za krásnu a duchovne plodnú akciu a spoločný čas modlitieb.

S láskou a vďakou

Helenka 50 r

MOC SLOVA: Aké chýry sa to nesú dedinou?

Veru tak, každá poriadna slovenská dedina nebýva mlkva, ale pestuje živú komunikáciu. Slová nám boli zverené ako dar, aký by bol bez nich život?

Je krásne, ak sa ľudia navzájom vnímajú, ak sa delia o svoje radosti i starosti, ak sa vedia pozdraviť a porozprávať, ak si vedia odovzdať užitočné správy alebo spojiť sily, keď niekto potrebuje pomoc. Je to výsada života na dedine, že tu ešte nie sme pozatváraní do chladnej anonymity, ako je tomu v mestách, že sme ešte celkom neochoreli na individualizmus, v ktorom sa každý díva len sám na seba a na to, čo si ohradil vysokým plotom. Spoločenstvo je zdravé vtedy, ak sa navzájom registrujeme, ak o sebe vieme, ak máme o seba záujem. To si treba zachovať. Ale zároveň so slovami treba vedieť narábať múdro. Treba vedieť kedy hovoriť a kedy mlčať, ktorá myšlienka stojí za to, aby bola zverejnená a ktoré informácie sú vhodné, aby sa šírili. Niekedy toho totiž narozprávame až príliš a nie vždy sú to slová, ktoré podporujú dobro, nie vždy sú pravdivé, nie vždy múdre, nie vždy užitočné. Vieme ako to chodí... na Vyšnom konci ktosi čosi začul, na Nižnom sa komusi čosi zazdalo, v Oraviciach to vidia tak a na Poriečí je z toho už celkom iný príbeh. Niekedy sa naša dedinská výrečnosť a záľuba v hovorení o druhých stáva neduhom. A mnohí, mnohí kvôli nemu trpia. Nevie, či si to dostatočne uvedomujeme, ale svojimi rečami, môžeme druhým spôsobiť veľké ujmy. Slová treba vážiť, skôr než ich vypustíme z úst. Koľko dobra váži táto myšlienka, koľko pravdy a koľko je v nej nevedomosti, domýšľavosti alebo závisti, či zlej vôle?

Váha tvojich slov

Slová majú veľkú moc. Celý svet bol stvorený Slovom, z ničoho, vypadol z Božích úst. Pohli sa pery Stvoriteľa, povedal slovo a stalo sa. Jeho slovo zažalo svetlo tam, kde predtým nebolo nič, dalo do pohybu vesmírnu dialku, nás prebudilo k životu a ponorilo do farieb, tvarov, mnohých divov a zázrakov. Jeho slovo dáva dušu, rozbuča srdce, rozozvučí hlas a roztvorí oči, ktoré dosiaľ ešte nevideli. Boli sme stvorení Božím Slovom a na jeho obraz, chcel, aby sme sa mu podobali,

tak ako sa deti ponášajú na otca. Niečo z jeho podstaty sa zrkadlí i v nás, preto i naše slová majú moc. To, čo vyslovíš, má silu. Môžeš niekoho povzbudiť, nadchnúť, podporiť, uzdraviť, postaviť na nohy, priniesť mu blaho a požehnanie. Svojím slovom môžeš spolu so Stvoriteľom odovzdávať život, rozmnožovať dobro, kriesiť z popola, šíriť pravdu a svetlo. Ale môžeš sa i dobru otočiť chrbtom a moc svojho slova zneužiť. Môžeš ním ničiť, rozvracať, miasť, zraňovať, zastierať, šíriť temnotu a bolesť, spôsobovať muky. Môžeš dokonca niekoho dohnáť do krajnosti, bezvýchodiskovosti, k smrti. Záleží ako so svojimi slovami narábaš. Niekedy sa vo svojej pýche považujeme za natolko kompetentných, že si myslíme, že máme právo o všetkom vyňať súdy, všetko komentovať a svoj pohľad na vec považujeme za jediný správny. A pritom si neuvedomujeme, koľko toho vôbec nevidíme a že sa môžeme vo svojich postojoch o druhých ľuďoch veľmi myliť. A často sa to aj stáva. Pretože mnohé ostáva našim krátkozrakým očiam skryté, nedovidíme do všetkých koncov, náš pohľad neprenikne do mysle druhých, nepoznáme hlbiny ich srdca, často ani ich životné okolnosti. Vidíme, čo chceme vidieť a hovoríme, čo chceme, aby sa počulo. Zakaždým však, keď otvoríme ústa, do nášho sveta vstupuje sila, buď je to sila lásky alebo je to meč, ktorý bodne a niekomu spôsobí ranu.

Ktoré slová zraňujú

Počul som, že... – A to sú tie pravé dedinské chýry. Vy ste to ešte nepočuli? Tak teta z Mrzáčky rozprávala o tom, že dcéra svokry jej syna krstnej počula, že jej suseda povedala, že jej kolegyňa si myslí, že jej nevesta si kúpila mačku. Naozaj ste to nepočuli? A možno je tá mačka slepá. A možno nechytá myši, pretože je vraj akási čudná, takže nie je isté, či to nie je pes. Mnohokrát šírimo neoverené informácie a príbehy, ktoré majú ale skutočných protagonistov. Sú o niekom z našej dediny, a pritom vôbec nemusia byť pravdivé. Ako sa asi môžu cítiť? Čo im tie naše reči

spôsobia? Čo ak im niekto príde v noci divnú mačku, teda možno psa, ukradnúť, alebo im k nej zavola veterinára alebo si budú všetci čosi pošuškávať, keď pôjdu okolo a škaredo sa na nich pozerá, čo sú to za čudáci, keď kupujú takéto mačky. V realite však ide o vážnejšie veci ako mačky, myši alebo psy. V realite ide často o česť, dobré meno, pokoj srdca a mnoho iného. Netárajme zbytočne o tom, čoho nie sme svedkami. A ak chceme o niekoho prejavíť záujem alebo máme dobrú vôľu mu pomôcť v jeho situácii, opýtajme sa priamo jeho ako sa veci majú a ako mu môžeme byť nablízku.

Na nesprávnej adrese! – Sú to slová, ktoré hovoríme o druhých celkom iným ľuďom. Je to ako keby pani poštárka doručila váš list na úplne inú adresu. Ak máme niečo na srdci voči nejakému človekovi, je potrebné tieto slová odovzdať jemu, nie desiatim osobám za jeho chrbtom. Takýmto spôsobom sa náš problém nevyrieši, lebo adresát je niekto iný. Niekto iný potrebuje počuť našu sťažnosť, kritiku či bôľ alebo povedzme i pochvalu. Naučme sa hovoriť si veci z očí do očí. Uvidíte ako sa vaše vzťahy budú posúvať dopredu. A ak si budeme vedieť povedať aj nepríjemné veci s láskou, možno sa staneme svedkami veľkých premien. Nezraňujme sa navzájom rečami na nesprávnej adrese. Vhadzujme svoje listy do tých správnych schránok!

Avantgardný umelec: Ja to vidím takto!

– V umeleckých kruhoch sú známe tvorivé postupy, kedy si umelec dotvára realitu podľa svojej predstavy, výsledkom čoho sú nevšedné, často abstraktné kompozície. Avšak v bežnom živote čím viac sa vzdalujeme od skutočnosti, tým viac problémov to prináša. Nie sme umelci, od ktorých sa očakáva, že povolia uzdu svojej fantázii. Mnohokrát hodnotíme druhých na základe toho ako ich vidíme my, podsúvame im úmysly, bez toho, aby sme mali schopnosť poznať ich myšlienky. Považujeme sa za tých, ktorí presne vedľa,

prečo niekto niečo robí, čo tým sleduje a kam to chce dotiahnuť. Vidíme niečo a zvyšok reality si dotvoríme podľa vlastného úsudku, ba čo viac, považujeme ho za správny a ešte o tom aj rozprávame ako o hotovej a overenej veci. A to sú veľké krivdy. Pamätajme na to, že nesieme zodpovednosť za to, čo naše slová spôsobia. Možno nimi niekoho bezdôvodne oberieme o niečo cenné, napríklad o česť, pokoj, úctu, dôveru, priazeň, pošpiníme jeho meno, znehodnotíme jeho úsilie alebo ho celkom zničíme. Vo svojej pýche, v ktorej sme sa pokladali za viac než sami sme, za tých, ktorí vidia do srdca človeka a môžu rozprávať o tom, o čom v skutočnosti nevedia nič alebo len celkom málo.

Na ústach med a v srdci jed! – Zraňuje sú aj slová, ktoré sú neúprimné. Často si pred druhými nasadzujeme masky a rozprávame čosi iné než to, čo si v skutočnosti myslíme. Niekedy sa chceme druhým zapáčiť, alebo ich chceme manipulovať tak ako sa nám to hodí, niekedy máme strach povedať pravdu, inokedy z rôznych dôvodov nechceme odhaliť svoje skutočné postoje. Ak je v našich slovách faloš a nepravda, nikdy nemôžu byť tvorcami dobra. Vnásajú do našich vzťahov tieň a zamoria tmou i naše vnútro. Aj keď si možno naivne myslíme, že všetko je „OK“, veď o našich skutočných názoroch predsa nik nevie. No je to ako stavať vzdušný zámok, nech by bol akokoľvek prepracovaný, nedá sa v ňom žiť. Kto by doň vkročil, prepadne sa do prázdna. Na neúprimnosti nemožno postaviť nič, čo pretrvá. Klamstvo a pretváрка vždy plodia zlo, zraňujú naše vzťahy i konkrétnych ľudí a sú nezlučiteľné s láskou. Láska je pravdivá. Je oveľa lepšie ostať slabým, malým, ale skutočným ako sa hrať na hrdinu. Je oveľa lepšie zjavovať druhým, čo si v sebe naozaj nosíme, ako pliesť im popod nos medové motúzy a lichotiť im tým, čo chcú počuť. Akým vzácnym darom sú ľudia, ktorí sa pred nami na nič nehrajú a ktorí nám dokážu povedať aj nepríjemné veci! Posúvajú nás dopredu, aj keď nie vždy ich vieme doceniť. Bez úprimnosti niet lásky, niet pravdy, niet rastu. Zakaždým, keď sa vzdušné zámky rozplynú, ostane

len sklamanie. A každý karneval sa raz skončí, akú tvár uvidí svet, keď zložíme masku?

Iba slová – Veru, čudovali by ste sa, ale aj takéto slová sú veľmi boľavé. Je to niečo, čo vyslovíme, ale neuskutočnime. Sú to slová, s ktorými nie sme vnútorne stotožnení, ktorým čosi chýba, chýba im život a naše skutočné zaangažovanie. Niekedy vieme tak krásne rozprávať, hlboké myšlienky chrlíme ako lávu, všetci sme z nich nadšení, dobre sa to počúva, no keď príde na lámanie chleba, ostaneme hladní. Lebo jedna vec je čosi povedať a druhá vec je povedané žiť. Nič tak neodradí človeka ako slová bez života. Nič tak nepodkope dôveru ako nenaplnené slová. Dajme svojim slovám dušu, dajme im vlastné srdce, to malé biedne nedokonale ale naozajstné srdce. Dajme svojim slovám seba samých, naše úsilie. Hovorme slová, za ktorými si vieme stáť, podporme ich svojim správaním a skutkami. Nech je naša reč odrazom toho, čo sa snažíme realizovať, čomu veríme, čo nasledujeme, za čím smerujeme. Ak čosi povieme, nech sa druhí môžu o to oprieť, nech sa môžu na nás spoľahnúť, nech to na nás vidia. Buďme stelesnením svojich slov. Neponúkajme druhým prázdne „iba slová“, ale v nich odovzdajme seba a svoj príklad.

Otrávený prameň – Všetko, čo vyslovíme, z niečoho v nás vyviera. Naše ústa sú ako priehradný múr: keď sa otvoria, vyplaví sa von to, čo pramení niekde hlboko v nás. Slová sa nerodia na perách, ale v našich úmysloch a v našom srdci. Je veľmi dôležité starať sa o tento prameň, ak bude čistý, budú z nás vychádzať slová, z ktorých sa iní budú môcť napiť, slová, ktoré zavlážia vyschnutú zem, prinesú úrodu. Ak je však prameň zamorený, otrávený jedom, naše slová budú prinášať škazu. Skôr než niečo budeme hovoriť, skontrolujme svoj prameň. Netreba ho vyčistiť od pýchy, závesti, nepravdy, hnevu? Alebo možno od nejakého iného kalu? Veľakrát, keď posudzujeme druhých, je za tým skrytá pýcha alebo záveť. Myslíme si, že máme navrch, že máme právo hodnotiť iného. Ale odkiaľ berieš istotu, že to vieš vnímať správne? Azda si Boh? Azda vieš o živote všetko? Azda vidíš aj v skrytosti?

Ak je nejaký človek trňom v tvojom oku, spýtaj sa sám seba, či za tým nie je záveť, či ťa neškrie jeho úspech, či mu nezavidiš pozhnanie, milosť, obľubu, jeho schopnosti, vzťahy, šikovnosť? Prečo na neho zameriavaš svoju pozornosť, prečo ho skúmaš, prečo o ňom vynášaš súdy, prečo ti je nepríjemný, prečo ho kritizuješ, prečo ho potrebuješ pred druhými degradovať, prečo ho chceš poučovať? Je za tým láska alebo čosi iné? Chceš jeho dobro alebo chceš ulaviť seba? Po Zákamenom žiaľ putuje veľa slov, ktoré vôbec neboli vyslovené z lásky. Jedovaté slová kontaminujú naše prostredie, ťažko sa dýcha, keď si pokazíme vzduch.

Sme zodpovední za to, čo sme vyslovili

So slovami často narábame ľahkovážne, ako keby sa ani nechumelilo. Myslíme si, že môžeme povedať čokoľvek a následky sa nás netýkajú. Nie je to však tak. Ak vám z voliéry utečie pes a pohryzie niekoho, prídu sa sťažovať za vami. Ak odhodíte neuhášenú cigaretu a spôsobíte požiar, vy hradíte škodu. Podobne je to aj s našimi slovami. Ak niekomu spôsobíme ujmu, my sme tí, ktorí máme povinnosť to ošetriť. Môžeš utiecť z miesta činu, môžeš sa tváriť, že nič sa nestalo, ale tvoja zodpovednosť ide s tebou. Niektorí kvôli tebe niekde krváca. Raz sa mu budeš musieť pozrieť do tváre. Raz budeme skladať účty za to, čo sme spôsobili svojím jazykom. Preto ak sme aj čosi pokazili, treba to napraviť, otvoriť lekárničku a ponáhľať sa obviazať ranu, dať veci do poriadku. Ospravedlniť sa, poprosiť o odpustenie, postarať sa o človeka, ktorému sme spôsobili bolesť, nahradiť škodu, odvolať to, čo sme nemali právo vysloviť, očistiť meno človeka i na verejnosti, pokiaľ sa naše slová dostali aj k iným. Nebojme sa čeliť svojim chybám, víťaz je ten, kto si vie priznať omyl. Vždy môžeme začať odznova, začať žiť čosi iné, krajšie, hodnotnejšie. Ak sme doteraz so svojimi slovami narábali nemúdro, od dnes ich môžeme začať vážiť. Boh nám dal dar reči a ňou môžeme tvoriť hotové zázraky, pokiaľ budeme chcieť. Ak začneme každý od seba, ak sa v tom budeme cvičiť, Zákamenné zakvitne. A všetci sa v ňom budeme cítiť o čosi lepšie.

Extrémny nonstop závod – bez zabezpečenia vlastnými silami naprieč Česko-Slovenskom, plný utrpenia, bez cielenej podpory. Súboj s počasím, obavy z medveďov, hľadanie vlastných hraníc a hlavne súboj so samým sebou. Tak by som opísal ISOMA 1000 Miles Adventure, najextrémnejší vytrvalostný závod v Európe vo svojej kategórii.

Za týmto všetkým stojí Ján Kopka, extrémny biker a dobrodruh, ktorý sa zúčastnil MTB maratónov od tropických teplôt až po mrazivú Aljašku. Ide o závod, ktorý sa vypredá za pár sekúnd presne o pol noci na Silvestra. Mne to trvalo 5 rokov zaregistrovať sa tu a keď mi prišiel v januári 2021 mail, že som na štartovnej listine s číslom 618, hneď ma rozboleli kolená. ©

Volám sa Juraj Vrábek, mám 35 rokov a som zo Zákamenného. Som horský cyklista, turista a tak som sa rozhodol, že ak vôbec dokončím Míle, podelím sa o to s ostatnými.

Myšlienka ísť na Míle ma začala prenasledovať v čase, keď mi nestačili klasické MTB maratóny, kde som síce obhájil v roku 2017 3. miesto v Dolnom

Kubíne ako najlepší Oravec na dlhej trati, no nebolo to „to pravé orechové.“ Neskôr som sa zúčastnil série Marathon Man Europe (MME), kde som jazdil v Alpách a skúsil zase niečo nové, ale stále tomu niečo chýbalo. Jednoducho po tých pár hodinách driny na závode som sa zrazu ocitol v cieľi a šiel som domov. Hľadal som viac cyklistiky a našiel som závod 333 extrém, kde som našiel to, čo som hľadal. Po štyroch týchto závodoch som chcel ešte skúsiť niečo viac a tak som šiel na Míle.

Preteky 333 extrém vystihuje jedna veta: „Keď už nemôžeš, môžeš ešte trikrát toľko.“ Nemôžem povedať, že to nefunguje, ale potom doma v svalových horúčkach a nakoniec v Ružomberku vo Vojenskej nemocnici som si uvedomil, že je to síce dobrý slogan, no vždy treba vedieť kedy má organizmus dosť.

Na Míliach by som povedal, že keď už nemôžeš, mal by si si odpočinúť. V prvý deň som chcel hltat kilometre ako inde, ale opak bol pravdou a obrovské sklamanie prišlo už hneď v prvý deň. Moja vízia dať tento závod dlhý 1781km za 20 dní sa zmenila na horor. Keďže covid-19 narušil priebeh, nešli sme naprieč Česko-Slovenskom, ale okolo Českej republiky po najodľahlejších miestach v horách, čo sa mi zdalo ako výhoda. Myslel som si, že keď Česi nemajú také hory ako my, tak to preletím. Musím pripomenúť, že sme šli v podstate pohraničím a veľké kusy sme šli nemeckými a poľskými horami, v Českej republike cez všetky národné parky a odlahlé lesy. Prvý deň vyzeral tak, že som chcel nahodiť tempo a urobiť aspoň 160km a potom sa rozpočítať, no urobil som asi 70km a uviazol som v nemeckej hore v búrke a premočený som šiel spať do senníka, s tým že ráno odstúpim z pretekov. V noci žiadna regenerácia, obrovsky chlad, vyčerpanie a hrozná predstava, že mám takto pokračovať stovky kilometrov. Vravím si, že uvidím aké bude ráno a od vyčerpania som zaspal, no o pár hodín som sa zobudil v triaške a vedel som že to takto nepôjde, prehadzujem si polomokrú veci za úplne mokré a pokračujem podľa GPX trasy, ktorú sme nafasovali v deň štartu. Búrka

ustúpila a už len prší, tak si vravím, že bez bleskov je to lepšie a pri svitaní si dávam raňajky v podobe sušeného mäsa a čistej vody... Pokračujem husťým lesom, kde sa nedá bicyklovať, tak tlačím bicykel a stretávam míliara na zemi v spacáku. Okamžite som dostal šok. Vravím si, že ak on takto prežil tú nočnú hrôzu v spacáku pod holým nebom a ja som sa cítil nekomfortne v senníku, tak som slabý na tento závod. Nejak som sa pozbieral a pokračoval som ďalej, moje tempo mal aj jeden Slovak Peter Paulovič a išli sme spolu počas prvých dní. Toto sa mi veľmi hodilo a dokázali sme v týchto podmienkach ísť svižnejšie a sem tam večer dobre padol aj rozhovor. Takže na druhý deň som mal približne 200 km a 5500 výškových metrov za sebou. Takto to pokračovalo do 995 km, kde tento môj parták zahlásil, že ďalej už nepokračuje a končí. Povedal mi to ráno a podali sme si ruku. To bola taká facka, že som ostal ako pribitý... Bolo to po cca siedmich dňoch, nohy som mal rozmočené s krvavými otlakmi, na zadku som mal vymačkané sedacie svalstvo a samozrejme tiež krvavé otlaky. Môj chrbát bol celý boľavý, boleli ma zápästia, kolená, krčná chrbtica, jednoducho všetko a musel som vymyslieť ako pôjdem ďalej sám, ako budem brodiť močariská, rieky, ako sa budem orientovať a hľadať si nocľah. Míle sa proste nedajú napláňovať dopredu. Záložný zdroj dvadsať percent, mobilný signál žiaden, musel som udržiavať po celý závod sledovacie GPS zariadenie (tracker) pri živote, k tomu kopa povinností a do toho hlad, smäd a mokré veci. Môžem povedať, že až vtedy som pocítil veľkú beznádej a našiel som svoje dno. Nevieť ako je to možné, ale vravím si: už len 800km a som v cieľi. To spomínané dno som potom ešte prehľbil dvakrát a došiel som do cieľa. Pamätám si iba zemiacovú placku od organizátorov a pivo. Urobil som vynikajúci čas a dal som to za 13 dní a skončil som na 17 mieste.

Chcel by som týmto povzbudiť všetkých mladých ľudí a nádejné talenty u nás v Zákamennom. Je treba sa vedieť v ťažkých chvíľach správne rozhodnúť a pokračovať v tom, čo vás baví. Každému vždy niečo chýba, mne chýbalo jedlo a voda, komfort, posteľ, ale akosi som za bez niektorých

veci zaobišiel a pokračoval som. Som Finisher 1000 Miles Adventure a zažil som okrem bolesti aj krásne zážitky a bol som na miestach, kde sa už asi nikdy nedostanem. Pocítil som osobné víťazstvo, dosiahnutie svojho osobného cieľa, prekonanie seba samého, nabitie sebadôvery, pocit pokory, úctu k súperovi a prírode, strach a eufóriu, radosť i bolesť, ale hlavne veľké dobrodružstvo.

Ďakujem mojej rodine a priateľom ktorí ma podporili.

Juraj Vrábel'

Moje tri mesiace v Afrike

Deň 15. marec 2020. Vláda Slovenskej republiky vyhlasuje núdzový stav. Zatvárajú hranice kvôli pandémie.

Po telefonáte s misionárom o. Majerníkom si balím minimum osobných vecí do ruksaku, domácu zákamenskú slivovicu, dva kufre naplnené ceruzkami, liekmi a náboženskými predmetmi. Neplánovali sme, že to bude takto na rýchlo, ale je to posledná možnosť na odchod na neurčité obdobie... z hodiny na hodinu. Do polnoci musím prejsť cez slovenské hranice. Čo bude vo Viedni neviem. Každopádne: *odchádzam do Afriky.*

Po dvoch leteckých prestupoch a vypísaní víz na letisku v Arushi (Kilimandžáro) som sa konečne po 72 hodinách stretol s o. Majerníkom, ktorý ma čakal so šoférom z biskupského úradu z mesta Singida, odkiaľ som sa na druhý deň ráno presunul do môjho misijného pôsobiska – dedinka Sukamahela (geografický stred Tanzánie).

Krajina s drsnými podmienkami pre život. Ľudia, ktorí si vážia každú maličkosť. Sukamahela je rozľahlá obec, v ktorej je dosť ťažké udržiavať susedské vzťahy, pretože cesta

k susedovi trvá väčšinou pol hodinu na motorke. To však nie je žiaden problém pre katolíkov, ktorí chodia do kostola s úprimnou radosťou, aj keď je to ďaleko. O to viac mi bolo potešením pracovať na výstavbe nového kostola a pastoračného centra, ktoré v dnešných dňoch ponúka pracovné príležitosti pre veľa ľudí, ktorí nemajú k dispozícii základné životné podmienky.

Ak by ste chceli rozvíjať čnosť pokory, odporúčam vám ísť na „prázdny“ do Afriky, kde vás nenásilným spôsobom naučia, že nie je podstatné, či máte nožík, ale hlavné je to, že máte ostré zuby. To v preklade znamená, že naozaj nepotrebujeme toľko vecí k životu, ako sa nám môže na prvý

pohľad zdať. Prial by som každému ísť na takéto miesto, kde človek môže naozaj cítiť pokoj, ktorý je dnes tak vzácný. Že je jedno, či sú veci urobené presne alebo načas, či pri stavbe kostola máš správne náradie, alebo si ho v priebehu práce vyrobíš. Ide o výsledok a ten pocit na koniec. Že všetko to úsilie má naozaj nejaký vyšší význam.

Keby som mal napísať o všetkom, čo som v Afrike zažil, bolo by toho príliš veľa na jeden článok. Ak by ste však chceli vedieť viac podrobností, pokojne sa pýtajte, keď ma stretnete, alebo ak by ste tam chceli zájsť, som k dispozícii. Stačí na obed zavolať, večer letíme.

Tomáš Vojtas

Putovanie skautskou krížovou cestou prináša do srdca pokoj

Putovanie skautskou krížovou cestou prináša do srdca pokoj

Pri prechádzkach prírodou ste si určite všimli, že v našom zákamenskom chotári sú postavené kríže s jednotlivými zastaveniami krížovej cesty. Krížová cesta je len jedna. A zároveň je toľko krížových ciest, koľko je ľudských životných príbehov. Je toľko životných ciest, koľko je životných etáp v každom ľudskom živote. Podobne aj naša zákamenská krížová cesta je jedna, ale pre každého z nás znamená v detailoch niečo úplne iné...

Tak ako má každý človek svoj sen, tak to bolo aj v našej „skautskej rodine“. Chceli sme pre ľudí našej obce zhotoviť niečo spoločné, niečo čo ostane aj pre ďalšie generácie. Práve tieto kríže nesú v sebe odkaz, že každý kríž v živote človeka má zmysel a prináša mu vykúpenie. Sprvotnou myšlienkou prišiel bývalý p. kaplán Janko Mahút („Bráško“), neskôr v tejto myšlienke pokračovali ďalší nadšenci. S Božou pomocou a pomocou skvelých ľudí, sponzorov Jozefa Floreka z Novote (K.V.N.), Ing. Petra Durčáka (Lesor s.r.o.) a aj vďaka dobrovoľníkom spolu s nami – Vojtaššákovými skautmi zo Zákamenného – sa to podarilo. Začiatok krížovej cesty nájdete pri farskom kostole, pokračuje smerom na Kalváriu a ďalej trasou prechodu zákamenským grúňom. Celkovo má trasa zhruba 22 – 25 km a dá sa prejsť normálnym tempom za 6 – 8 hodín. Jednotlivé zastavenia sú od seba vzdialené 1 – 2 km. Krížovú cestu lemuje štrnásť krížov s kovovou ceduľkou, na ktorej je vyznačené zastavenie a skautský znak. Stoja pri ceste hrdo ako vojaci strážiaci cenný poklad našej rodnej „hrudy“.

Na túto príležitosť bol vytvorený skautský tím, ktorý mal za úlohu do blížiacej sa Veľkej Noci pripraviť všetko potrebné k spusteniu krížovej cesty a jej spropagovaniu. Na cestu našou krásnou oravskou prírodou boli pripravené zamyslenia na každé zastavenie krížovej cesty – „Revolúcia

2. 4. 2021 Skautská krížová cesta – Veľký piatok

krásnych ľudí“ od nášho skautského brata Janka Mahúta („Bráška“). Pre skautov bola pripravená Príručka krížovej cesty s úlohami na tému – Skautom v rodine.

Okrem príjemnej prechádzky a duchovného zážitku boli pre prvých 150 účastníkov pripravené pamätné odznaky (buttony). Každý účastník sa mohol rozhodnúť pre stupeň náročnosti a tak získať button v tvare skautskej odbory:

- ZELENÝ STUPEŇ – pomodliť sa a splniť jednotlivé úlohy v pohodlí domova.
- ČERVENÝ STUPEŇ – prejsť trasu extrémnej krížovej cesty a pomodliť

sa krížovú cestu s jednotlivými úlohami, ktoré bolo potrebné splniť.

Na záver sa chcem poďakovať FÚ a OÚ Zákamenné, že nám pomáhali s propagáciou krížovej cesty a tiež všetkým odvážnym pútnikom a skautom, ktorí nabrali odvahu, prekonal samých seba a prešli extrémnu krížovú cestu.

Veríme, že táto krížová cesta priťiahne ešte veľa ľudí do našej krásnej obce a prinesie ľuďom do srdca pokoj, hlboký duchovný, ale aj turistický zážitok.

Magdaléna

Hrčkuľáková („Meggy“),

91. oddiel Vojtaššákových skautiek Zákamenné

Úšust » Skautská krížová cesta – Veľký piatok

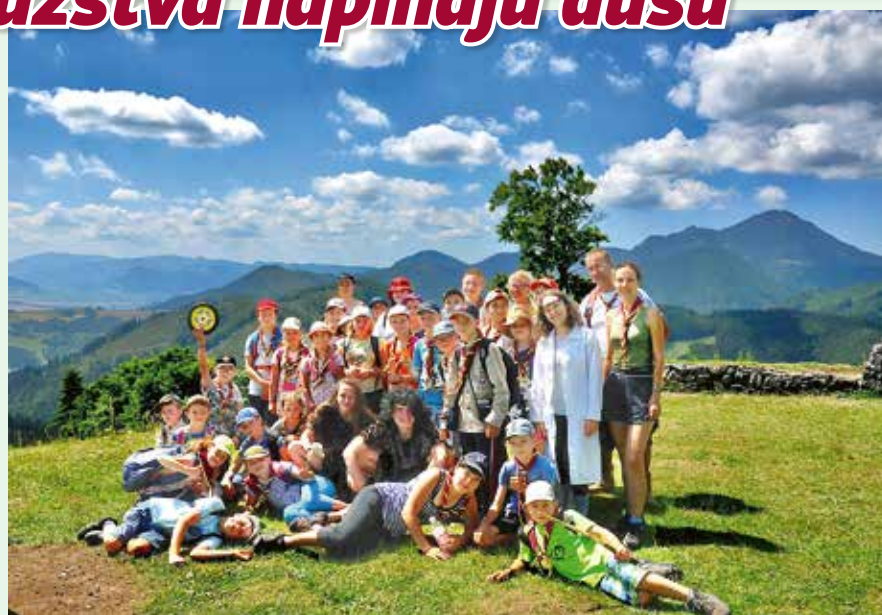
Dobrodružstvá naplňajú dušu

Skautský tábor je celoročným vyvrcholením skautskej činnosti. V roku 2020 sa kvôli pandémie Covid-19 tábory uskutočniť nemohli,

avšak v roku 2021 boli za dostatočných opatrení povolené. Zorganizovať sme sa ho rozhodli aj my, a nielen jeden, ale hneď dva.

Miestom táboriska sa nám stala lúka v dedine Liptovská Anna, kde už predtým táborili naši bratia skauti z Dolného Kubína. Tí nám aj ochotne prenechali postavené táborisko, uprostred ktorého sa týčil stožiar s vlajkou (cez deň s vlajkou Slovenska, v noci s bielou vlajkou), obklopený podsadami, dvomi hangármi a indiánskym Tee-pee stanom. Naš skaut Marek (brat Ponožka) ešte sám vyrobil a dostaval 4 podsady a boli sme pripravení začať tieto dobrodružné dni pod šírým nebom.

Ústrednou témou oboch táborov bolo cestovanie v čase, zároveň sme sa zamerali aj na

rozvoj priateľstva k prírode a budovanie povedomia, že príroda je pre nás nenahraditeľne dôležitá. Tak znelo aj naše motto: „Príroda je náš brat, nemôžeš z nej len brať.“ Prvý tábor bol určený pre skautov do 11 rokov, teda víťatá a včielky a trval od 26. 7. 2021 do 30. 7. 2021. Hneď

v prvý deň sa zoznámili s vynálezcom – Leonardom da Vincim, ktorý zostrojil stroj času a bol ochotný zobrať skautov na cestu do budúcnosti. Počas cestovania sa však jeho stroj pokazil a

tak sa omylom dostali do obdobia minulosti, konkrétne do praveku. Tam stretli praľudí a ich šamana a spolu s nimi množstvo

dobrodružstiev. Pravekí ľudia ich naučili vyrábať si primitívne sekery, založiť oheň zápalkami aj kresadlom a následne si upiecť na horúcich kameňoch placky. Vlčatá a včielky si takisto vyskúšali vytvoriť skameneliny zo sadry, vymodelovať si zuby šablozubého tigra či postaviť miniatúrnu verziu pravekej osady. Vytvorili sme si aj jednoduché hudobné nástroje a svoj vlastný rituálny tanec. Okrem týchto aktivít bolo našou úlohou opraviť pokazený stroj času, aby sme sa mohli vrátiť naspäť domov. Bohužiaľ po pár dňoch sme zistili, že veľmi dôležitú súčiastku odcudzil neďaleko žijúci kmeň divochov a tak sme sa vydali k ich bydlisku – do zrúcanín Liptovského hradu – aby sme ju získali. Podarilo sa nám ju vymeniť za bylinky, ktoré sme nazbierali cestou tam. Dni sa míňali ako voda a veru aj slniečko dosť hrialo, preto sme si tábor spríjemnili kúpaním v neďalekej Liptovskej Mare. Neskôr sme si ešte vytvorili pamätné tričká s pravekými maľbami. Nadišiel deň odchodu a stroj bol takmer pripravený na cestu, chýbal posledný detail – palivo. Keďže sme nemali žiadne pomôcky, vodu z rieky sme nosili holými rukami, kým sme nenaplnili celé vedro a tak sme sa mohli vydať na spiatočnú cestu.

Druhý tábor už bol pre skautov od 12 do 15 rokov. Trval 8 dní, od 30. 7. 2021 do 6. 8. 2021 a časovo

Vlčiacky tábor sv. omša – Dp. Lukáš Kutlák

nadväzoval na náš prvý tábor. Skautov a skautky opäť privítal Leonardo da Vinci, avšak tentokrát sa rozhodli cestovať do viacerých historických období. Ako prvý sme opäť navštívili pravek, kde sme si vyrobili zopár primitívnych nástrojov. Keď sme sa z tohto obdobia chceli dostať, zistili sme, že niečo so strojom nie je v poriadku. Síce nechýbala žiadna súčiastka, ale stroj aj tak nefungoval. Postupne sme prišli na to, že prístroju treba dodať palivo a tak bolo treba hľadať rôzne alternatívy, vďaka ktorým by sme sa mohli znova premiestniť v čase. O pár dní sa nám to aj podarilo a ocitli sme sa na novom mieste – v Starovekom Grécku. Tu sme si zostrojili vlastné slnečné hodiny a zúčastnili sa taktiež veľmi populárnych Olympijských hier. Víťaz mohol byť len jeden, teda dvaja (jedno dievča a jeden chlapec v našom prípade). Disciplín bolo 8, medzi ne patrili, napr. hod oštepom, trojskok, hod diskom, či streľba z luku a ako už zvykom bývalo, víťazom sa ušiel potlesk a vavrínový veniec. Potom

sme sa dostali do Renesancie. Tu sme spoločnými silami vytvorili umelecké diela, obrazy na plátnach a taktiež sme sa stretli s alchymistom, ktorý nám ukázal zopár pokusov z vtedajšej doby. Stroj nás zaviedol na skok aj do budúcnosti a nakoniec sme sa šťastne dostali do prítomnosti.

Neodmysliteľnou súčasťou táborov sú aj nočné stráže, ktoré strážia celé táborisko v nočných hodinách. Stráženie je spojené aj s nočnou hrou – prepadmi – kedy do tábora môžu vtrhnúť prepadlíci a ukradnúť vlajku povesenú na stožiar (je to biela hráčska vlajka, nie vlajka Slovenska). Prepady prišli aj tento rok a boli naozaj dobrodružné. No a nechýbala nám ani vatra, hranie na gitare a spev.

Veľké poďakovanie patrí hlavne naším kuchárkam, zdravotníčkovi a zdravotníčkam, ktorí sa starali o naše žalúdky a komfort tela, ale aj pánovi kaplánovi Vdp. Lukášovi Kutlákovi i našej milej návšteve Vdp. Andrejovi Dulákovi, Vdp. Dominikovi Jamrichovi, Vdp. Petrovi Lešňovskému a Vdp. Stanislavovi Lopatovskému, ktorí nám zabezpečili duchovný zážitok.

Osobne ďakujem aj všetkým, ktorí sa podujali na zorganizovaní našich táborov – celému štábu, dobrovoľníkom, táborovým vodcom a rodičom za prejavenu dôveru. Pevne verím, že sa o rok vidíme znova.

Miroslava Boškajová („Polárka“)

Koniec roka na prvom stupni ZŠ

Záver školského roka bol na 1. stupni ZŠ tentokrát oveľa rušnejší ako inokedy. Život v škole sa po mnohých obmedzeniach opäť dostal do normálu a tak sa učitelia aj žiaci mohli pustiť do množstva aktivít.

Jednou z prvých bolo čistenie našej obce. Tak ako každý rok, aj teraz sa deti so svojimi učiteľmi rozprchli po celej dedine, aby upratali čo bolo neupratané, pozametal nepozametané a vytriedili nevytriedené. Dobrá správa je, že tento rok bolo smetúť o čosi menej ako predchádzajúce a tak veríme, že ľudia si začali prírodu všímať a opatrovať viac ako inokedy.

Aj školáci tento rok využívali okolitú prírodu častejšie – počas telesnej výchovy, keď nebolo možné chodiť do telocvične, alebo v záverečných dňoch, keď mali didaktické hry v prírode obohatené zaujímavými prednáškami od pracovníkov lesnej správy. Ďakujeme im za ochotu, trpezlivosť a schopnosť upútať našich najmenších.

Deti si užili aj peknú oslavu Dňa detí plnú zábavy, dobrôt a športovania.

Júnové noci boli v škole veselé a rozprávkové, keď mali naši tretiaci a štvrtáci Rozprávkové noci plné rozprávkovej zábavy, rozprávkových hier a rozprávkových zážitkov spojených s peknými knihami a príbehmi v spoločnosti svojich kamarátov. Veríme, že tieto zážitky ostanú hlboko v srdiečku každého dieťaťa.

Naši tretiaci a štvrtáci stihli absolvovať aj plavecký výcvik, z čoho sa veľmi tešíme – veď každý by mal dostať príležitosť naučiť sa plávať a tešiť sa aj z pohybu vo vode.

Mnohí žiaci si užili svoje koncoročné výlety – pre prvákov a druhákov to bol ich prvý školský výlet a o to väčšiu radosť im priniesol.

Zápis do školy – žiaľ opäť – prebehol bez prítomnosti žiakov, no to nič nemení na tom, že sa na našich prváčikov veľmi tešíme. Tento rok nám ich do školy pribúda 85 a budú rozdelení

Všetkým srdečne gratulujeme.

do 5 tried. Držíme im palce a veríme, že sa im medzi nami bude páčiť.

Naši prvostupniari sa zapojili aj do mnohých súťaží – spomenieme prírodovednú súťaž, ktorú pripravila pani učiteľka Florková D., angličtinu si mohli deti precvičiť v súťaži Funny English, ktorú pre nich pripravila pani učiteľka Gruchalová M., matematické hlavičky si potrénovali v obľúbenej súťaži Klokanko, ktorú pripravila pani učiteľka Florková I. Deti sa zabavili, zasúťažili si a tí najšikovnejší získali aj odmenu.

Naši žiaci boli úspešní aj v okresných súťažiach – umiestnenia získali v jazykovej súťaži ABC, v Detskom

literárnom majáčku a v okresnom kole Pytagoriády boli úspešní tretiaci aj štvrtáci.

Na celoslovenskej súťaži Biblia očami detí naša žiačka získala 1. miesto a v celoslovenskej súťaži O najkrajší list zvíťazil Patrik Serdel zo 4.C.

Veríme, že nasledujúci školský rok prinesie dostatok priestoru pre všestranný rozvoj našich žiakov, aby sa mohli naďalej a viac uplatňovať v talentových, športových aj vedomostných oblastiach.

Veríme, že stále bude viac príležitostí vymeniť školské lavice a monitory počítačov za zážitkové vyučovanie bez obmedzení.

Projektom ku hračkám

Aj tento školský rok sme v našej materskej škole opäť nezaháľali a s nadšením sa pustili do vymýšľania nových projektov.

prechádzku, ktorej cieľom bol Kostol svätého Jozefa. Deti tak dostali možnosť, ktorá sa nenaskytne každý deň a každému. Mohli preskúmať v kostole miesta, kam by sa inokedy nedostali, alebo o ktorých ani netušili. V priestoroch sakristie mohli obdivovať krásne rúcha našich kňazov a oboznámili sa s rôznymi predmetmi potrebnými k svätej omši a obradom. Nakukli aj do zvonice a spovedníc. A aj keď nemohli ďakovať na svätej omši, poďakovali sa tým, čo im ide najlepšie a najkrajšie – svojim spevom a plní radosti za sprievodu orgánu zaspievali pesničky, ktoré poctivo nacvičovali v škôlke. Krásny deň plný zážitkov nakoniec zakončili zasluženou odmenou – sladkým nanukom.

Kolektív MŠ

Chceme byť jak anjeliček na nebi...

Už niekoľko rokov v našej materskej škole neodmysliteľne ku koncu školského roka patrí ďakovná svätá omša.

Posledné dva roky nám to však epidemiologické opatrenia nedovolili. Pani učiteľky to preto vymysleli inak. Jedno pekné letné dopoludnie sa škôlkari z materskej školy v Oraviciach plní očakávania vybrali na dlhšiu

Môžeme tak zlepšovať a skvalitňovať nielen našu prácu, ale predovšetkým robiť radosť našim – vašim deťom. Aj keď nie všetky projekty skončili podľa našich očakávaní, predsa len sme niektoré dotiahli do úspešného konca. Priestormi materskej školy sa tak rozozvučali tóny nového pianu. V triedach sa objavili nové stavebnice, legá, drevené domčeky, kostýmy a iné hračky, ktorých nikdy nie je dosť. Všetko sme mohli zakúpiť vďaka projektom „Hrajte mi, muzička“ a „Lego je náš kamarát, preto ho má každý rád“, oba zastrešené Nadáciou Volkswagen Slovakia. Aj cez úspešný projekt Ministerstva školstva

„Múdre hranie“ sme mohli deti potešiť novými knihami, magnetickými tabuľkami a písmenkovými mozaikami.

Kolektív MŠ

Športový deň obce Zákamenné 2021

V sobotu 18. 8. 2021 sa v našej obci s postupne uvoľňujúcimi sa Covid opatreniami uskutočnil ďalší ročník Športových dní obce Zákamenné.

Vďaka spolupráci predsedov klubov TJ Tatran Zákamenné a Obcou Zákamenné sa v športovom areáli od skorého rána pripravovali hracie plochy na športové turnaje. V diaľke rozvoniavali kotlíkové guľáše, ktoré zacítili všetci, ktorí prechádzali okolo.

Športový deň pozostával z Volejbalového, Futbalového, Basketbalového a Florbalového turnaja, tradičnej Zákamenskej penalty pre mužov, ženy a deti a časového zjazdu v rôznych kategóriách na Pump Tracku.

Pre najšikovnejšie a najlepšie družstvá a jednotlivcov boli pripravené pekné výherné ceny, avšak hlavným cieľom bolo pritiahnuť a spojiť všetkých, pre ktorých je šport vášňou, relaxom a zábavou.

Guľáše si mohli vychutnať nielen súťažiaci ale aj návštevníci, ktorí prišli povzbudiť svojich blízkych v športových aktivitách, alebo si len prišli spríjemniť peknú sobotu.

Pre návštevníkov bola pod stanom pripravená Game zóna, kde si mohla široká verejnosť rekreačne zahrať stolný tenis a kalčeto. Pre deti boli zdarma pripravené detské atrakcie vo forme skákacieho hradu a autíčok.

Počas celého Športového dňa bolo prevažne slnečné počasie s miernymi prehánkami. Napriek tomu sa s veľkou chuťou v športových aktivitách pokračovalo.

O príjemnú hudobnú atmosféru počas celého dňa až po večernú After párty sa nám postaral DJ Black.

Veríme, že aj napriek komplikovanej situácii sa nám o rok podarí pripraviť ďalší ročník tejto peknej športovej akcie.

Chceme naučiť deti a nás všetkých, že šport a pohyb je pre život veľmi dôležitý.

„Vyrastám s florbalom“

Prvý ročník florbalového tábora „Vyrastám s florbalom“ ukázal, že v tomto netradičnom športe máme mnohé talenty aj medzi našimi najmenšími žiakmi.

Od 19. do 23. júla sa žiaci 3. až 5. ročníka venovali nie len technike a taktike florbalu, ale aj mnohým atletickým disciplinám a športovým hrám. Medzi florbalovými nadšencami sa objavili aj dve dievčatá, ktoré sa vyrovnali chlapcom vo svojich florbalových a športových zručnostiach.

Počas tábora sa žiaci naučili a postupne zdokonaľovali vo vedení loptičky, prihrávkach, streľbe ale hlavne hre. Súťažili v mnohých súťažiach, no najviac v oblúbe mali výzvu dňa, kde prekonávali sami seba v netradičných úlohách a víťaz si mohol vybrať z množstva farebných florbalových loptičiek. Za celý tábor sme ich rozdali až 50. Vďaka Slovenskému olympijskému tímu sme mohli na našom táboře zažiť aj malú olympiádu. Nesmela chýbať olympijská hymna a olympijská prísa. Deti si zasúťažili v atletických disciplínach ako skok do diaľky z miesta, hod ťažkou loptou, člnkový beh 10 x 5 m a výdrž v zhybe. Keďže to bol tábor zameraný

na florbal, tak sme medzi disciplíny zaradili aj florbalový slalom s loptičkou a streľbu na bránu. Počas celého týždňa prebiehali táborové turnaje, kde si mohol každý účastník vyskúšať rôzne pozície v hre a osvojovať si pravidlá florbalu priamo v hre. Naš tábor navštívil tiež aj výborný brankár Tomáš, ktorého v bráne naši žiaci len ťažko prekonávali a tak si budú musieť strely ešte poriadne natrénovať. Prišiel nás pozrieť aj rozhodca Slovenského zväzu florbalu Martin, ktorý odpískal poobedný turnaj a počas olovrantu odpovedal na množstvo otázok a tak hráčov motivoval zlepšovať sa.

V mene klubu TJ Tatran Zákamenné ďakujeme deťom za ich nadšenie venovať sa florbalu a dúfame, že sa opäť o rok uvidíme na ďalšom ročníku florbalového tábora. Ďakujeme aj sponzorom a všetkým, ktorí svojou pomocou prispeli k tomu, aby sme mohli spolu prežiť týždeň plný florbalu.

MP

KONIEC HERECKÝCH VÝKONOV!

Áno, je koniec hereckých výkonov našich divadelníkov. Dňa 22. augusta 2021 nastala historická udalosť, lebo divadelný súbor Jána Vojtaššáka Zákamenné prestal hrať.

Ako to? Jednoducho. Mali sme totiž historickú premiéru veselohry a priznajme si to – toto hrať naozaj nemusíme! Naše životy sú jedna veľká veselohra. Predpokladám, že aj tie Vaše životy sú občas ako komédia a radi sa zasmejete na komédií niekoho iného. Herci/neherci ochotníckeho divadla sú naozaj veselá kopa a verte mi, že za oponou je to ešte väčšia komédia. O tej Vám možno napíšem neskôr.... Naš prvý neherecký výkon som si uvedomila po predstavení, keď sme stáli na javisku a Vy ste nám tleskali a ďakovali úsmevom. Nemala som pocit, že by sme si to zaslúžili. Veď sme si len ťahovali zo seba ako vždy, smiali sme sa ako vždy, mali rôzne výkyvy nálad a osobnosti ako vždy a boli aj blbcami ako... občas. Až na nášho Kuba (Vladimíra Šimjaka), ktorý si to užil naplno pred aj za oponou. Bol to teda pre mňa nezaslúžený potlesk, nakoľko – to sme boli my! Nemali sme pocit, že podávame nejaký herecký výkon. Ale vidieť Vás – divákov v sále, to bol (ako by povedal môj syn) MEGA pocit! Takmer 2 roky sme niečo také nezažili, keďže svet sa rozhodol fungovať akosi naopak a bolo nám odopierané hrať pre Vás. Tak aj my pri návrate na divadelnú dosku sme sa vrátili mierne naopak – práve s veselohrou OBUK. Ani neviem opísať pocity za oponou tesne pred premiérou. Boli sme ako malé deti na Vianoce, ktoré potajomky ukradnú rumové pralinky a tešia sa na darčeky pod stromčekom. Teda, neviem, či ste to niekedy zažili.... OBUK bolo totiž tretie divadelné predstavenie, ktoré sme dotiahli až k Vám na javisko, keďže až dve predstavenia nám nevyšli kvôli opatreniam. Čo je fajn, lebo je to známka toho, že sme toho ešte veľa nevyčerpali. A tak nám

Pokračovanie s. 36

KONIEC HERECKÝCH VÝKONOV!

Dokončenie – s. 35

idem urobiť touto cestou reklamu zadarmo a prezradím, že ak okolnosti a Boh dajú, na jar 2022 predstavíme novinku, ktorá sa neodohrá tradične na javisku ale priamo na našej vymoventej kalvárii. Teda dúfam, že ani naša režisérka (Zuzana Demková) to s nami nevzdá, nakoľko to chcela urobiť – podľa tajných zdrojov – už minimálne 300-krát!

Chcem sa jej za to poďakovať – za to, že ostala a stále ostáva... nie za to, že chce odísť.

Všetci divadelníci veríme, že predstavenie ste si užili, uvoľnili sa a zasmiali, lebo my na si to na skúškach užívame, uvoľňujeme sa a smežeme neustále. A myslím si, že som už prezradila viac, ako mi bolo dovolené, takže končím.

Už len na záver...

Aj keď nás ovplyvňuje veľa vecí ako sú opatrenia či rôzne príkazy, zákazy, odchody, príchody, stavby vlastných domov, tehotenstvá, plný diár, chuť

či nechuť makať... Aj napriek tomu to nevzdávame a budeme pokračovať. A opäť sa na Vás veľmi tešíme, lebo verte nám, že od Vás – divákov veľa záleží. To, akú energiu nám dávate späť z hľadiska k nám na javisko, sa odzrkadľuje na našom hereckom výkone. Takže ak predstavenie niekedy úplne „zabreme“, vieme, či je to vina...!

S pozdravom

Baleková Sonička alias Anička

† Odpočinutie večné daj im, Pane

† Pavlína Chromková 21. 4. 2021

† Irena Polťáková 6. 5. 2021

† Ladislav Pápež 27. 6. 2021

† Agnesa Serdelová 4. 7. 2021

† Anna Konkoľová 8. 7. 2021

† Kamila Kovalová 28. 7. 2021

† Štefan Padušňák 7. 8. 2021

† MUDr. Klement Gajdoš 15. 8. 2021

† Angela Večerková 11. 9. 2021

† Celestín Florek 16. 9. 2021

† Serafín Balún 27. 9. 2021

JUBILANTI ZÁKAMENNÉ

MÁJ 2021 – SEPTEMBER 2021

95 rokov

Emília Rusnáková

93 rokov

Justína Mrekajová

90 rokov

Emil Šimjak

Kristína Florková

Jubilanti po rokoch

MÁJ 2021 – SEPTEMBER 2021

85 rokov 4

80 rokov 7

75 rokov 5

70 rokov 15

65 rokov 18

60 rokov 17

55 rokov 24

50 rokov 29

45 rokov 24

40 rokov 39

V roku 2021 sa od 8. 4. do 21. 9. narodilo **47 detí**

17 – chlapcov

Roman, Jakub, Matej, Tobiáš, Timotej, Šimon, Tadeáš, Oliver, Filip, Ondrej, Nikolas, Oliver, Michal, Filip, Marek, Richard, Michal

30 – dievčat

Tamara, Rebeka, Miriam, Anna, Adela, Alžbeta, Rebeka, Sára, Vivien, Ela, Simona, Janka, Nela, Klára, Natália, Anna, Veronika, Nela, Agáta, Sandra, Elena, Anabela, Karolína, Lucia, Kristína, Vanesa, Karolína, Natália, Lucia, Gréta